

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 69, utgave 8 | www.universitas.no | onsdag 4. mars 2015

STUDENTOMBUDET OM DET MEDISINSKE FAKULTET:

Bryter loven for å **kaste ut** studenter

■ Medisinstudenter får stryk på eksamen av ikke-faglige grunner, ifølge studentombud Marianne Rustberggard.

■ Medisindekan Frode Vartdal ved Universitetet i Oslo benekter kjennskap til praksisen.

Nyhet side 8 og 9

«SAMUEL» OVERLEVDE BÅTFLUKTEN,
MEN ER LANGT IFRA TRYGG.

EUROPAETAPPEN

Magasinet side 8 til 12

redaktør:
geir.molnes@universitas.no

Geir Molnes
993 35 518

redaksjonsleder:
vildesi@universitas.no

Vilde Sagstad Imeland
993 51 017

fotosjef:

Hans Dalane-Hval

desksjef:

Marthe Olstad

nettredaktør:

Petter Fløttum

magasinredaktør:

Thea Storey Elnan

MENINGER

Feil medisin – igjen

Det er viktig at vi kan stole på at legene som utdannes ved norske universiteter er skikket til å gjøre jobben sin. Ingen vil møte en psykopat i legefrakk når man blir syk. Et system med skikkethetsvurderinger skal sørge for at det ikke skjer. Men det er mye som tyder på at systemet ikke fungerer godt nok. Ifølge Høgskoleavisa Khrono ble det i 2013 levert 85 tvilsmeldinger om skikkethet ved landets læresteder, men kun én av disse studentene ble funnet uskikket. Kanskje er det for vanskelig å frata uskikkede studenter muligheten til å bli lege, sykepleier eller lærer. Kanskje er lærestedene for slappe med å håndheve dagens regelverk. Uansett årsak finnes det ingen unnskyldning for å omgå regelverket helt, ved å stryke studenter istedenfor å sette i gang en skikkethetsvurdering.

Likevel skal dette ha forekommet flere ganger ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo. Dette kommer frem i Studentombudets ferske årsrapport.

At praksisen medfører en kraftig svekket rettsikkerhet for dem det gjelder er åpenbart. Uten en grundig prosess er det ikke utenkelig at også skikkede studenter mister muligheten til å bli lege.

Dette er langt fra første gang at fakultetet er i hardt vær. Dekan Frode Vartdal hevder at han ikke er kjent med praksisen som ombudet beskriver i sin rapport. Men dette er heller ikke første gang at fakultetsledelsen avfeier enhver form for kritikk. I fjor skrev Universitas at fakultetet brøt taushetsplikten i sin behandling av en student som «skapte dårlig stemning». Fakultetet benektet dette, og hevdet at det hele dreiet seg om en misforståelse. I 2013 fikk fakultetet gjennomgå både av Studentombudet og UiOs internrevisjon for sin hårreisende behandling av en annen student, som hadde blitt truet med skikkethetsvurdering. To rapporter ble skrevet, og helt uavhengig av hverandre konkluderte både Studentombudet og internrevisjonen med at fakultetet hadde opptrådt kritikkverdigg. Likevel fremholdt fakultetsledelsen, i beste komiske Ali-stil, at de hadde sitt på det tørre. Feilene som fakultetet begår har fått alvorlige konsekvenser for studentene som er berørt. Det er på høy tid at de også får konsekvenser for ledelsen som er ansvarlig for at de skjer.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Louise Faldalen Prytz**
l.f.prytz@universitas.no 22 85 33 36
Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69
Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**
Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**
Epost: **universitas@universitas.no**
Web: **www.universitas.no**

Dagens bistandsturisme fungerer mot sin hensikt. Turisme er alltid lønnsomt. Men for hvem?

De som trenger det mest, får minst

kommentar

Sunniva Skjeggstad,
utenriksredaktør i Universitas

Organisasjoner står i kø for å tilby studenter et kostbart seksukers opphold på et barnehjem i Ghana eller et redningssenter for skilpadder i Costa Rica. Ifølge GoXplore, et av de største firmaene i Norge som driver med bistandsturisme, er det å være «glad i arbeid med mennesker og dyr» den eneste kvalifikasjonen du trenger. For mange barnehjemsbarn i Ghana vil norske studenter gjøre mer skade enn nytte. Dette er bekymringsverdig i en stadig voksende industri.

Det er diskutabelt hvor mye hjelp en ufaglært student kan bidra med. Forestill deg et ghanesisk barn som har bodd i et barnehjem siden foreldrene døde av AIDS noen år tilbake. Barnehjemmet har en ordning med en norsk organisasjon som sender unge motiverte studenter til Ghana for seks uker av gangen. Det som skjer er at dette ghanesiske barnet blir forlatt, gang på gang. Pengene til flybilletten til Ghana ville vært bedre brukt

«Barnehjemsbarna som blir forlatt hver sjette uke er de siste som tjener på eksporten av inkompetanse.»

til ansettelsen av en som kunne følge opp barna over tid.

I tillegg virker ofte bistandsturismen negativt inn på den lokale infrastrukturen. For eksempel vil bistandsturister være villig til å betale i dyre dommer for å leke med barna og skrive det engelske alfabetet på støvete tavler. Den lokale arbeidskraften blant pedagoger og lærere kan umulig konkurrere med bistandsturistenes lukrative tilbud. En annen konsekvens er at helsetilbud har brutt sammen fordi lokalbefolkningen får gratis behandling av medisinske bistandsturister.

Å reise av sted for å prøve og gjøre en forskjell er ikke det samme som å faktisk utgjøre en forskjell. De fleste som reiser sørover ville ikke fått en tilsvarende jobb i Norge. Dette forsterker inntrykket av at det som ikke er godt nok her i Norge, er godt nok for mennesker i det globale sør. Barnehjemsbarna som blir forlatt hver sjette uke er de siste som tjener på eksporten av inkompetanse. De som har mest å hente er de kommersielle aktørene og selvsrealiserende studenter.

Meninger

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

Trondheim

Under Dusken

I 2012 utfordra Simon Useth Sandvåg, den gang leia for studenttinget, til ei revurdeing av kjønnspoeng. Det førde lite med seg. No har Studenttinget (STi) endede gått inn for full avvikling av ordningan og det kan sjå ut som dei blir teke på alvor. Og vedtaket bør ingen bli overraska av. Universitetet i Oslo har ikkje kjønnspoeng, og STi har tidlegare åtvare mot at ordninga kunne bli ei kvilepute for likestillinga ved NTNU. For det er jo den store frykten: At vi kvoterer inn «dumme» kvinner, og dermed øydelegg for dei som er flinke. Ingen vil vera kvotestudent.

Lund

Sverige är ett av de länder i världen som satsar mest på forskning. Under alliansregeringen var satsningar på området rekordhöga och tack vare att det än så länge är alliansens budget som gäller, är det årliga tillskottet till forskning och innovation i år, 8 miljarder högre än det var 2009. Det motsvarar en ökning på 26 procent. Regeringens stora förändringar i budgetpropositionen innebär dels att de drar ned på de särskilda anslag som aviserats för att universitet och högskolor ska kunna rekrytera framstående forskare. Något som fick Vetenskapsrådet att snabbt trycka på stoppknappen för nya ansökningar.

Massachussetts

The Harvard Crimson

Throughout this current academic year, sexual assault and the procedural aspects of Harvard's response to the issue have been featured prominently both nationally and on campus after the University's overhaul of its sexual and gender-based harrassment guidelines. The new guidelines, which include expanding the jurisdiction of a central investigative office to hear cases of sexual assault across Harvard's schools, represent a step forward. This is not because the Faculty of Arts and Sciences' revised sexual assault policy explicitly bans relationships between professors and students – a fun fact that has occupied much of the national news media's attention–but rather because the University guidelines show Harvard's willingness to comply with Title IX regulations and consider the need for change on campus.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Da undertegnede dro som bistandsturist til Algerie, for å jobbe som engelsklærer for flyktninger fra Vest-Sahara, tilbød prosjektet én måneds intensiv opplæring. Deltakerne fikk praktisere som lærere for en skoleklasse på United World College. Likevel var det vanskelig å være forberedt på det som ventet. Å leve midt i ørkenen i en flyktningleir, bruke hijab i tre måneder og merke behovet for en fast tilstedevæ-

relse av engelsklærere er utfordrende. Opplæringen og oppfølgingen til prosjektet var likevel mer lovende enn det de fleste som drar ut i verden for å bedrive bistandsturisme, får. Det vanlige er å bli invitert til et infomøte, få en introduksjon i kulturelle forhold ved ankomst, og om du er heldig: en telefonsamtale med en tidligere deltaker før avreise. Dette forbereder ikke unge mennesker på hvordan de skal møte

mennesker i sårbare livssituasjoner.

Om bistandsturismens mål er å gi norske studenter nye og spennende opplevelser, fungerer ordningen optimalt. Hvis målet er å hjelpe, bør norske organisasjoner revurdere opplæringen studentene får. Det er ikke nok å være glad i å arbeide med mennesker og dyr.

sunnivrs@universitas.no

Øyeblikket

av Haakon Jamtli Kristiansen

Tomme stoler: Leder i studentparlamentet, Marianne Andenæs, holder en appell for de bortførte studentene i Mexico. Sammen med LAG arrangerte studentparlamentet en markering med tomme stoler på Frederikkeplassen på UiO torsdag.

UNIVERSITAS

Tips oss

tips@
universitas.no

Følg oss

På papir hver onsdag,
på nett hele tiden:

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: Universitassen

For oppdaterte studentnyheter.

nyhetsredaktør: **Magnus Newth**
mgnewth@universitas.no 404 70 501

NYHET

Falsk sykepleieralarm

RYKTEBØRSEN: Hundrevis signerte et opprop mot nedtrapping av sykepleierstudiet i Kristiansund, skriver avisen Panorama. Sykepleiertudiet ligger under Høgskolen i Molde, og da ryktene om at det skulle trappes ned begynte å svirre tok en god gammeldags folkeaksjon form. Flere hundre skal ha signert oppropet, som ble forfattet og signert av tre til-litsvalgte sykepleierstudenter. Studieleder Elin Mordal har imidlertid dem-tertert ryktene, og forklarer at ingen plan om nedtrapping eksisterer. Nå er ledelsen redd for at oppropet kan skade søkerallene til neste opptak. Ryktene kan ha sin bakgrunn i at de to kodene for sykepleierstudiene har blitt slått sammen til én.

Hvem vil styre HiOA?

FLAUT: Kun fire av tolv kandida-ter er på plass til å overta de ek-sterne styreplassene til Høgskolen i Oslo og Akershus etter at deres periode går ut 1. august i år, skriver Khrono. Styreleder og rektor Kari Toverud Jensen har nå gitt opp, og bedt Kunnskapsdepartementet endre Universitets- og høgskolelo-ven for å gjøre det lettere å opp-nevne representanter. Slik det er nå er Jensen nødt til å finne tolv villige kandidater, til tross for at kun to plasser skal fylles. Det var etter at til sammen 20 mulige kandida-ter takket nei til å være aktuelle, at Jensen gikk til det skritt å skrive et brev til departementet. Det å be så mange som tolv kandidater stille til kun to jobber kan være skadelig for høgskolens omdømme, skriver hun her.

Publisering, what is it good for?

NULL, NIKS, NADA: Én av tre førsteamanuenser publiserte ingenting over to år ved Uni-versitetet i Bergen (UiB), skriver Uniforum. Dette kommer frem i en bibliometrisk analyse utar-beidet for UiB. Det samme gjel-der en av ti professorer. I tillegg ligger universitetet dårligere an enn sine konkurrenter i både Oslo og Trondheim. Heldigvis for UiB gjør i det minste Trom-sø det verre i undersøkelsen. Dersom man måler over fire år ser det betraktelig bedre ut, men selv da er det 16 prosent av førsteamanuenser og 4 pro-sent av professorer som ikke har publisert. Rektor Dag Rune Olsen tar det med relativt stor ro, og vil ikke love noen kon-krete tiltak. Han understreker likevel at han ikke er fornøyd før UiB er best i landet.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas nr 8, 1992

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

« Nordmenn er reiselystne – det er et faktum, og at reiselysten vokser proposjonalt med lengere og lysere dager er også et faktum. «Studentenes sommerturer» har i år valgt spesielt å omtale Storbrit-tannia, som er et meget populært reisemål for studenter. Leseren vil her få mange interessante og morsomme opplysninger om de forskjellige emner, skrevet av spesialister. Men vi vil presisere at vi også har arrangementer i de fleste europeiske for øvrig – noe vi lett ser ved å kaste et blikk på innholdsforetegnelsen.

Universitas nummer 4, 1965

REKORDMANGE UTEN- LANDSKE STUDENTER:

På vei hjem: Vitalii Lkoev tar trikken hjem etter en lang studiedag på Harriet Holtes hus. Selv om han er på utveksling fra Russland, tror han ikke det vil komme mange flere russiske studenter til Norge med det første.

Strømmer

Siden 2005 er det blitt dobbelt så mange internasjonale stu-denter i Norge. Utbyttet vil være begrenset uten bedre integre-ring, advarer NIFU-forsker.

Internasjonale stu-denter

tekst Hanad Mohamed Ali
foto Hans Dalane-Hval og Matthis Kleeb Solheim

Aldri før har Norge tatt inn flere internasjonale studenter enn nå. Nesten 24 000 internasjonale studenter fant veien til Norge i studieåret 2013–2014. Det dob-belt så mange som i 2005, ifølge i en ny rapport fra Senter for in-

ternasjonalisering av utdanning (SIU).

Jannecke Wiers-Jenssen er forsker i Nordisk institutt studier av innovasjon, forskning og ut-danning (NIFU) og forsker blant annet på utviklingen i antallet in-ternasjonale studenter.

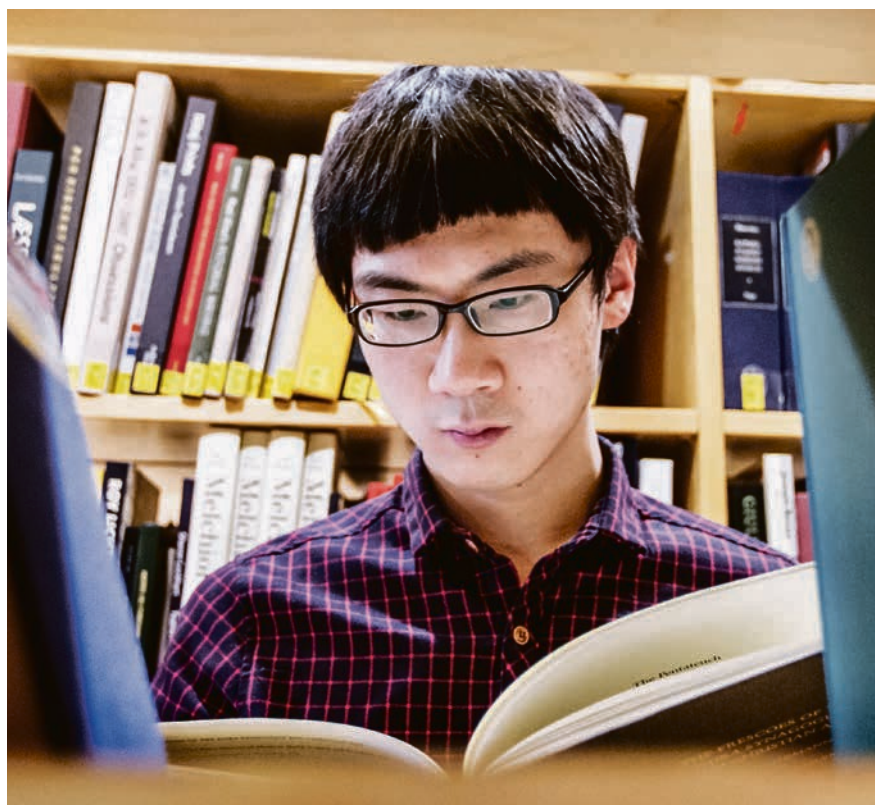
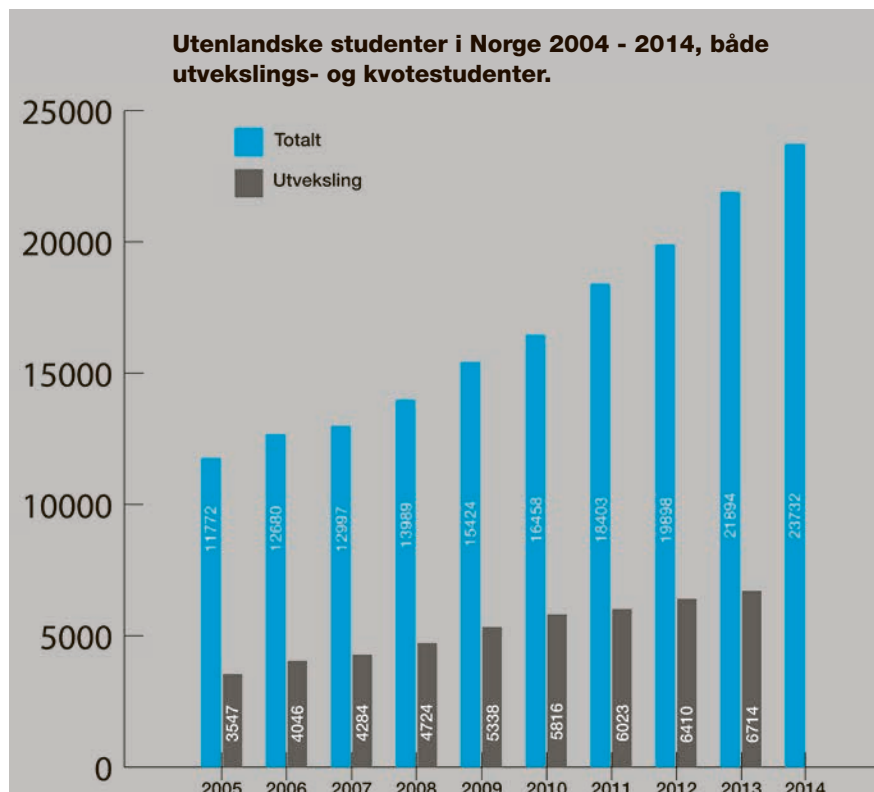
Hun tror økningen skyldes at norske utdanningsinstitusjoner har vært mer opptatt av interna-sjonalisering, eksempelvis gjen-nom å innføre flere engelskspråk-

lige programmer. Likevel mener hun at en forklaring også kan ligge i de andre skandinaviske landene.

– Dette må ses i sammenheng med at våre naboland har inn-ført studieavgifter for studenter utenfor EU, forskeren.

Behov for interna-sjonale studenter

Seniorrådgiver i SIU, Arne Hau-gen, mener at internasjonale stu-

Nysgjerrig: Chen Dong (26) synes Norge er et spennende studiested. Han har kommet hele veien fra Kina, for å studere informatikk.

til Norge

«Du kan møte norske studenter på fylla. De er ofte mer åpne da.»

Chen Dong, internasjonal student på Universitetet i Oslo

denter bidrar til nye impulser i norsk utdanning.

– Stadig flere land er opptatt av å rekruttere utenlandske studenter med tanke på nåværende eller forventende behov i arbeidslivet, blant annet som følge av negativ befolkningsvekst, sier Haugen.

Han poengterer at internasjonalisering ikke bare handler om å få norske studenter ut på utveksling, men også å få utenlandske studenter inn til Norge. I tillegg sier seniorrådgiveren at det blir tøffere konkurranse om de beste internasjonale studentene i fremtiden.

Ifølge Wiers-Jenssen ved NIFU går behovet for impulser

begge veier. Hun frykter at man ikke vil oppnå ønsket effekt dersom man ikke får knyttet studentene til Norge. Wiers-Jenssen tviler på om det er nok kontakt mellom internasjonale og norske studenter.

Manglende integrering

Chen Dong (26) fra Kina studerer informatikk på Universitetet i Oslo (UiO). Han kom til Norge for fire år siden, og fikk et førsteinntrykk av norske studenter som lukkede og utilgjengelige. Når det først var aktiviteter på Blindern mener Dong at informasjonsflyten var for dårlig og at internasjonale studenter ofte ikke fikk vite om arrangementene.

Siden har han deltatt i International Summer School (ISS), som er en sommerordning på UiO, ment for å bygge kulturelle relasjoner mellom forskjellige studenter.

– Jeg ville ikke dra tilbake til Kina uten å ha fått med meg impulser og erfaringer fra Norge, sier Dong, som legger til at han valgte å studere i Norge på grunn av verdier som likhet og toleranse.

– Norge gjør en god jobb

Russiske Vitalii Lkoev (22) har en litt annen historie å fortelle. Han studerer helseledelse og helseøkonomi på UiO og har ikke hatt noen problemer med å integrere

seg.

Den russiske studenten mener fokuset på gruppearbeid ved universitetet har gjort det enklere for ham å kommunisere med andre norske studenter.

– Når du har en fot innenfor er det også mye lettere å lære språket og få med seg begivenheter og aktiviteter, sier Lkoev.

Han mener Norge og nordmenn generelt gjør en god jobb for de internasjonale studentene.

Vil gi dem en stemme

Enzo Rossi (29) er grunnlegger av studentparitet Internationalista. I fjor var han en av de som sto bak at internasjonale studenter for første gang ble representert i

Studentparlamentet ved UiO.

For i det hele tatt å kunne hjelpe internasjonale studenter mener Rossi det er viktig å vite hvem de er.

Han foreslår at studentene skal få hjelp med å bryte språkbarrieren, spesielt gjennom å overlappet «internasjonale» og «norske» emner – fag Rossi mener er for adskilte i dag.

Og om ingenting av dette fungerer, kommer den kinesiske studenten Dong med et alternativt forslag.

– Du kan møte norske studenter på fylla. De er ofte mer åpne da.

STUDENTOMBUDET OM DET MEDISINSKE FAKULTET:

Bruker stryk som

Flere medisinstudenter ved Universitetet i Oslo får stryk på eksamen av ikke-faglige grunner, ifølge studentombud Marianne Rustberggard.

Stryker studenter

tekst Andreas Löhren, Geir Molnes og Magnus Newth

foto Haakon Jamtli Kristiansen

Flere medisinstudenter ved Universitetet i Oslo har fått stryk på eksamener de egentlig skulle bestått, ifølge studentombud Marianne Rustberggard. Studentene får stryk fordi de mistenkes å være uskikket for legeyrket. Uskikkede studenter skal normalt lukes ut gjennom såkalte skikkethetsvurderinger, der deres egnethet for yrket blir grundig vurdert. Å bruke stryk fremfor skikkethetsvurdering er

ulovlig.

Rustberggard er sterkt kritisk til praksisen hun har avdekket.

– Jeg er spesielt opptatt av studenters rettssikkerhet. En slik praksis svekker rettssikkerheten betydelig, og det er derfor jeg tar dette opp i årsrapporten for 2014, sier hun.

I rapporten står det beskrevet at praksisen forekommer i profesjonsstudiene der det er anledning til å utestenge studenter basert på skikkethet og ikke-faglige hensyn, men til Universitas forteller Rustberggard at praksisen så langt bare er avdekket ved Det medisinske fakultet.

Urettmessig behandling

Ifølge ombudet kan en slik behandling i verste fall innebære at enkeltansatte bruker en faglig eksamen for å stenge ute studenter de mistenker ikke er skikkede, eller som de rett og slett misliker.

– Studenter kan helt urettmessig miste studieretten fordi de har brukt opp antall stryk, sier Rustberggard.

Skikkethetsvurderingen er en kvalitetskontroll som skal avdekke om studenten har de nødvendige faglige og personlige forutsetningene for å fungere i et yrke. Studentombudet tror det er viktig å heve kompetan-

sen på særskilte skikkethetsvurderinger.

– Studentene og universitetet skal gjennom flere trinn før de eventuelt blir utestengt. Det er viktig å forstå at prosessen er slik for å verne studentene, sier hun.

Nekter for enhver kjennskap

Dekan ved Det medisinske fakultet, Frode Vartdal, hevder at han ikke kjenner til de forhold studentombud Rustberggard beskriver i rapporten.

– Studentombudet bygger så vidt vi kan se på påstander fra enkeltstudenter, uten at hun

har tatt dette opp med oss, sier Vartdal.

Han mener derfor at det ikke er mulig å undersøke om påstandene medfører riktighet.

– Vi ville satt pris på om Studentombudet tok saken opp med oss før hun kommer med slike påstander, sier Vartdal.

Ifølge dekanen sørger fakultetet alltid for å ivareta studenters rettssikkerhet.

– Men jeg vil legge til at vi også er nødt til å ivareta framtidige pasienters liv og helse, sier Vartdal.

Dekanen vil ikke spekulere i hva som eventuelt motiverer ansatte som stryker studenter

Medisinstudentene Jens Petter Nordang og Marie Therese Øvregard kjenner ikke til praksisen: Stasjonseksamen med blodprøvetaking som denne er en av omstendighetene der denne type stryk kan forekomme.

Ansvarlig: Kristin Margrethe Heggen er ansvarlig for særskilte skikkethetsvurderinger og mener det er krevende.

Bekymret: Studentombud Marianne Høva Rustberggard reagerer på praksisen som foregår ved Det medisinske fakultet. Det svekker studentenes rettssikkerhet betydelig, sier hun.

n ulovlig snarvei

Skikkethetsvurdering

- Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning omfatter studenter som må sertifiseres for bestemte yrker, blant annet lege, sykepleier, psykolog og lærer. Formålet er å ivareta sikkerheten.
- Det er et skille mellom løpende vurderinger og særskilt skikkethetsvurdering som blir igangsatt ved tvil.

i stedet for å få dem skikkethetsvurdert, men mener kriteriene for en slik vurdering er litt uklare.

De ansattes rettssikkerhet
Vartdal skulle helst sett at studentene tok dette opp med ledelsen ved Det medisinske fakultet, slik at de kunne løse saken internt, fremfor å gå til studentombudet.

– Så lenge ingen har kunnet dokumentere at slik praksis forekommer, kan vi ikke på et usikkert grunnlag la det få konsekvenser for enkeltlærere eller sensorer, sier Vartdal.

Han understreker at disse

også skal ha rettssikkerhet.

– Da kan vi ikke basere mulige sanksjoner på udokumenterte påstander fra Studentombudet, sier Vartdal.

Krevende vurdering

Faglig leder for skikkethetsnemda Kristin Margrethe Heggen, er ansvarlig for særskilte skikkethetsvurderinger ved UiO, i tillegg til å være prodekan ved Det medisinske fakultet. Hun mener skikkethetsvurderinger er krevende.

– Veiledere får en fornemmelse og kanskje en bekymring. Da kan det være vanskelig å sette ord på hva de er bekymret for, og

hvorfor. Det kan være vanskelig å finne dekkende argumenter, sier hun.

Prodekan Heggen mener det ikke eksisterer et klart skille mellom faglighet og skikkethet, og skjønner ikke hvordan en skal kunne oppnå det.

– Det er viktig å ta tak i de alvorlige sakene og vurdere om det er nødvendig med en særskilt skikkethetsvurdering. Dette er noe vi gjør av hensyn til pasientsikkerhet og for å beskytte spesielt sårbare grupper mot usikrede yrkesutøvere, sier hun.

Bedre informasjon

Leder i Medisinsk studentutvalg Helge Leander B. Jensen mener at det kan være vanskelig å skille faglige prestasjoner fra skikkethet, og at det er viktig å ha gode prosedyrer for håndtering av slike saker tidlig i utdanningsforløpet. I en ny studieplan for medisinstudiet er det foreslått en mentorordning hvor skikkethet kan få en sentral rolle.

– Det er ofte i praksis at eventuelle problemer med skikkethet først oppstår. Dersom skikkethetsproblemer først kommer til syne ved eksamen, er dette alt for sent, sier han.

Raser mot feriek

Ikke fri: Medisinstudentene på sjette semester har kun fire uker i løpet av sommeren hvor de har helt studiefri og mulighet til å jobbe. –Men det blir ikke fri når vi er pinlig klar over at vi har en eksamen hengende over oss, sier Gustav Lothe, som er en av de berørte medisinstudentene ved UiO.

Medisinstudenter risikerer å miste sommerferien de er avhengige av for å få arbeidserfaring og for å tjene penger. De jobber allerede mer enn en vanlig uke.

Profesjonsstudiet i medisin

tekst Signe Rosenlund-Hauglid
foto Nathalie Wik Lystad

Medisinstudentene fikk først i slutten av november vite om ordningen

som gjør at sommerferien deres kan bli forkortet ned til fire uker.

– Først var det bare et slags rykte, så hadde vi et infomøte. Etterpå ble stemningen i klassen ganske amper, forteller medisinstudent Line Kyllingstad.

Hun, Gustav Lothe, Una Kristin

Waldeland og André Pereira er alle på sjette semester i medisin. Kyllingstad mener problemet med den nye ordningen er en kombinasjon av dårlig informasjon fra fakultetets side, og mindre arbeidsmuligheter til sommeren.

Leser mye

Ferske tall fra NOKUTs studiebarometer viser at medisinstudentene jobber i gjennomsnitt opp mot 45 timer i uken, noe som er godt over en vanlig arbeidsuke. Dette hindrer de fleste i å jobbe ved siden av studiene, noe som gjør inntektene fra en sommerjobb ekstra nødvendig.

– Foreleserne ønsker at vi skal

være 100 prosent studenter, de vil jo ikke at vi skal ta deltidsjobb i løpet av skoleåret, forklarer Kyllingstad.

Ikke konkurransedyktige

De fire studentene reagerer spesielt på at mulighetene for relevant arbeidserfaring går tapt grunnet den nye ordningen.

– I de relevante sommerjobbene kan vi bare jobbe i fire uker, og ingen arbeidsgiver er interessert i det, sier André Pereira.

Gjengen forteller at fakultetet anbefaler alle å bruke feriene til å bygge en god CV, noe som nå blir vanskelig.

Ingrid Os, studiedekan for pro-

fesjonsstudiet i medisin forteller at arbeidet med den nye ordningen har vært veldig krevende. Likevel understreker hun nødvendigheten av en slik revidering.

– Alle medisinstudiene i Norge er enten i gang med revisjon, eller planlegger en revidering for å møte nye samfunnsmessige og medisinske behov og forventninger, sier hun og forteller at medisinstudiet ved UiO har fulgt samme plan de siste 16 årene.

Trenger sterk CV

Una Kristin Waldeland tror ordningen vil ramme deres kull spesielt. Hun mener den gjør det vanskel-

- Omkring 100 studenter som går sjette semester ved profesjonsstudiet i medisin vil miste deler av sommerferien. Det er fortsatt uvisst om det også vil gjelde neste års vårkull, men det finnes lite informasjon foreløpig.
- Den reviderte ordningen av medisinstudiene fører til undervisning i fag som tidligere har vært spredt over lengre tid, til og med uke 26. Deretter skal studentene ved sjette semester avlegge eksamen i uke 33.
- Overgangsordningen skal vare i fem semestre og vil gjelde to av kullene ved profesjonsstudiet i medisin. Ettersom tre av kullene har overgang i januar byr ikke dette på like store problemer.

«Det er ikke sånn at vi sutrer over manglende tid på stranda»

Gustav Lothe, medisinstudent ved UiO

gere å slippe til på et arbeidsmarked preget av stor konkurranse.

– For oss som går i sjette semester har vi to somre igjen før vi skal ut og arbeide som leger. I den nye turnusordningen som er iverksatt fra 2013 er det søknadsbaserte turnusplasser, og vi må ha en sterk CV, sier hun. Waldeland påpeker at det også er mange som studerer medisin i utlandet, noe som gjør konkurransen enda større.

Føler seg overkjørt
Medisinstudentene tror fakultetet ønsker at studentene skal komme ut i jobb etter gjennomført utdanning. I diskusjonen om den nye

ordningen har de ikke følt seg hørt. Under infomøtet i november foreslo studentene at de kunne gjennomføre eksamen rett etter sommerundervisningen.

– Vi hadde en håndsopprekning under møtet i november, og det var et klart flertall, det var kanskje snakk om 80 av 100 i klassen som var for å ha eksamen før ferien, sier Waldeland.

Fakultet mener selv de har opplyst elevene om ordningen fra begynnelsen av høstsemesteret i fjor.

– Vi har holdt informasjonsmøter om ordningen. Vi har også besvart e-poster og gitt melding til studentene om tidsrammen for

undervisningen i studentweb, sier Ingrid Os.

Dekanen forklarer at fakultetet har forståelse for studentenes misnøye, men har hittil ikke sett noen annen mulighet for å gjennomføre et faglig forsvarlig opplegg.

– Tar ikke hensyn
Gustav Lothe, som i tillegg til medisinstudiene driver med forskning, vektlegger at studentene ønsker å bruke sommerferien til å fullføre studieløpet på best mulig måte. Det at ingen studenter mottar støtte fra lånekassen i juni og juli, gjør det ekstra nødvendig for de med krevende studier å finansiere studietiden

Buskerud and Vestfold University College

Faculty of Technology and Maritime Sciences,
Department of Micro and Nano Systems Technology (Institutt for mikro- og nanosystemteknologi)/IMST
have available positions as:

Postdoctoral researcher
in following project:
- Next generation UHD/4K projection based on solid-state illumination

Doctoral Research fellows (4 positions)
in following PhD projects:
- Novel optical engines for UHD, 4 DMD projectors.
- Compact illumination engines for 10000+ lumen solid-state projection.
- Low Power Sensor Front-end for Resonating Sensors.
- Autonomic first response. Providing disaster scenario first contact and information provision for human responders in CBRNE events.

Application deadline for all the positions are:
March 20th 2015
Fully announced at
www.hbv.no/stilling

FRIVILLIGE SØKES TIL HJELP MED INTEGRERING AV INNVANDRERKVINNER

"OASEN, kvinner krysser grenser" under **Norsk Folkehjelp Oslo** er en organisasjon som hjelper kvinner med innvandrerbakgrunn med å finne seg til rette i Norge. Vi arrangerer elementære språkkurs i henholdsvis norsk og engelsk i Oslo og omegn.

Det er vanligvis 10-17 personer på hvert kurs. Denne enkle jobben er ulønnet, men gir mye tilbake i form av interessante møter med personer fra andre kulturer og attest.

Vi trenger flere som kan lede SAMTALEGRUPPER i muntlig norsk. Hver gruppe vil ha en dobbelttime hver uke, der vi samtidig lærer om et tema og praktiserer norsk. Videre trenger vi personer til "kulturkveld" en gang i uken, der det er uformelle diskusjoner og litt andre aktiviteter. Lærere til datakurs og til trening for helse trenger vi også.

Er du interessert, vennligst kontakt
Erlinda Muñoz
(erlinda.munoz@oslo.folkehjelp.no)
eller telefon **97 97 36 05 - 41 64 32 07.**

NORSK FOLKEHJELP OSLO
OASEN, Kvinner Krysser Grenser

gjennom jobbing i sommerferien, sier Pereira.

– Det er ikke sånn at vi sutrer over manglende tid på stranda.

Ny mulighet?
Etter at Universitas tok opp saken med medisinstudentenes overgangsordning i forrige uke har Det medisinske fakultet hatt et møte med studentene mandag 2. mars, hvor de la frem muligheten for en annen gjennomføring av ordningen.

Den nye muligheten innebærer vanlig lengde på sommerferien mot at studentene har eksamen tilhørende høstsemesteret etter jul.

Dette vil gi en forskyvning av høstsemesteret deres på to uker. Fakultetet har gitt studentene mulighet til å stemme om hvorvidt de vil ha den nye eller den gamle ordningen innen fredag.

– Det er delte meninger om det nye forslaget, sier Una Kristin Waldeland, som studerer medisin ved UiO. Hun utdyper med at de med den nye ordningen vil få mindre tid til å skrive en prosjektoppgave de opprinnelig hadde tre uker på, men hvor tiden nå vil kortes ned til en uke. Fakultetet har til gjengjeld utsatt fristen på den aktuelle oppgaven.

Langt møte: Leder for Psykologisk institutt, Kjetil Sundet, tar en pause fra styremøtet der det skal avgjøres hva som skal kreves for å bli hans arvtager.

KRITISERER PROFESJONSKRAV:

Tvinger frem revurdering

Kravet om profesjonsutdanning for å bli instituttleder er unødvendig innskrenkende, mener dekan Fanny Duckert ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Profesjonsstrid

tekst Lina Christensen
foto Hans Dalane-Hval

Det er dekan Fanny Duckert som har det øverste ansvar for instituttene underlagt Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Hun slår nå fast at kvalifikasjonskravet ved Psykologisk institutt (PSI) legger unødvendige begrensninger for hvem som kan søke stillingen som ny instituttleder.

– Fakultetet har sendt tilbake vedtaket med forespørsel om at PSI revurderer kravet om at man skal være godkjent norsk psykolog. SV-fakultetet mener det er en unødig innskrenking i mulighetene til å søke på denne stillingen, sier Duckert.

Dette betyr at instituttstyret må behandle saken på nytt og deretter sende det nye vedtaket til fa-

kultetet.

– De må enten endre kravet eller gi en bedre begrunnelse for hvorfor dette er nødvendig, sier Duckert.

Nytt styremøte

Før jul vedtok instituttstyret at det skal stilles som krav at den nye lederen skal være profesjonsutdannet. Det såkalte kompetansekravet har ført til sterke reaksjoner fra både ansatte og studenter som mener at det ekskluderer kvalifiserte søkere med masterbakgrunn.

Det samfunnsvitenskapelige fakultetet har nå sendt vedtaket tilbake og ber styret om å endre avgjørelsen. Styret ved Psykologisk institutt diskuterte saken på et styremøte tirsdag 3. mars. Et endelig vedtak blir trolig først fattet på et ekstraordinært styremøte førstkommande fredag. Instituttstyret

må da bestemme seg for om de skal fjerne kvalifikasjonskravet, eller om de skal begrunne vedtaket ytterligere overfor fakultetsstyret.

Ulike alternativer

Leder for Psykologisk institutt, Kjetil Sundet, vil ikke gå nærmere inn på saken før et vedtak er fattet, men sier at ulike alternativer vil diskuteres på styremøtet som holdes tirsdag denne uken.

«Jeg håper styret har tatt til seg at så mange har reagert, og at de fjerner kravet.»

Nicklas Poulsen Viki

– Vi kommer til å diskutere ulike alternativer på styremøtet i dag. Det endelige vedtaket skal fattes i løpet av fjorten dager, sier Sundet.

Han håper at instituttstyret kommer frem til en løsning som fakultetet vil godkjenne.

– Planen er å fatte et vedtak

som kan godkjennes ved neste fakultetsmøte 18. mars. Vi kan ikke lyse ut stillingen dersom vi ikke får godkjenning fra fakultetet. Hvis det skjer vil vi ikke få til en utlysning før nærmere sommerferien, sier Sundet.

Initiativtaker til vedtaket om de nye instituttlederkravene Anne-Kari Torgalsbøen sier til Universitas at hun ikke «ønsker å kommentere en pågående prosess».

Fornøyd

Nicklas Poulsen Viki er masterstudent ved kultur- og samfunnspsykologi og førstekonsulent ved Psykologisk institutt. Han har tidligere uttalt seg kritisk til forslaget om at ny instituttleder må være godkjent norsk psykolog. Han er fornøyd med at fakultetet nå ber om en ny vurdering.

– Det virker fornuftig at fakultetet har bedt instituttstyret revurdere forslaget. Det betyr at de oppfatter vedtaket som dårlig begrunnet. Styret må dermed vurdere om de vil fjerne det, sier han.

Han håper at instituttstyret tar de mange reaksjonene mot vedta-

ket til etterretning. Han tror at svaret fra fakultetet samsvarer med det mange på Psykologisk institutt mener.

– Det virker som om de fleste er skeptiske til kvalifikasjonskravet fordi det både ekskluderer mange som jobber ved instituttet og studenter på bachelor og masternivå fra å søke på stillingen. Jeg håper styret har tatt til seg at så mange har reagert og at de fjerner kravet, sier Poulsen Viki.

Rettferdig prosess

Også Psykologiforbundet har vært kritiske til styrets avgjørelse om profesjonskrav. I etterkant av PSI-styrets beslutning ba de Det samfunnsvitenskapelig fakultetet om å endre vedtaket. Generalsekretær Gøran Gundersen sier at fakultetets ønske om en revurdering er et klokt valg.

– Dette er i tråd med vårt ønske som vi også orienterte fakultetsstyret om. Hva som skjer videre er opp til styret, men vi tror det er best for alle parter at styret tar en ny vurdering. Det vil føre til en rettferdig prosess, sier Gundersen.

linachr@universitas.no

Samfunnsvitere i strupen på Grønn liste

Samfunnsviterlista beskylder grønn liste for politisk opportunisme. – Vi er mer enn grønne nok, hevder representanter.

Grønn studentpolitikk

tekst Kristin Seiersten
foto Hans Dalane-Hval

Da Universitas skrev om at Studentparlamentet ved UiO (SP-UiO) nedprioriterte sin vedtatte politikk om å fase ut oljeforskning, fikk studenten Jonas Nilsen nok. Som en reaksjon stiftet han Grønn liste for å utfordre det han da omtalte som dårlige nedprioriteringer av miljøsaker.

Tidligere leder av og styremedlem i Samfunnsviterlista, Marja Andreassen, kjøper ikke dette argumentet.

– Det er mulig dette er en smart mediestrategi for å selge seg inn i studentpolitikken. Det er også flott at flere vil kjempe for grønne saker, men vi forstår ikke hva Grønn liste kan gjøre bedre enn oss, sier Andreassen.

Hun, styremedlem Mads A. Danielsen og leder Kaja Elisabeth de Ru i Samfunnsviterlista, mener Grønn liste er urealistiske.

Misvisende

– Å påstå at årets studentparlament ikke er grønt og ikke bryr seg om miljøproblemet, er nesten som å si at jorda er flat, sier Marja Andreassen.

Medlemmene fra Samfunnsviterlista hevder at de alltid stemmer for de grønne forslagene de andre listene fremmer, at de preser Studentparlamentets Arbeidsutvalg på de grønne sakene og at de alltid har hatt grønne hjertesaker.

Grønnere universitet

Leder i Grønn liste, Jonas Nilsen tror det er et langt større potensial for grønt arbeid i studentpolitikken enn det som har vært til nå.

– Jeg ser på dette såkalte frontalangrepet som veldig positivt. Det er forhåpentligvis et tegn på at det blir gjort sterkere tiltak for grønne saker og for meg er sakene det viktigste, sier Nilsen.

Nilsen håper på samarbeid, og mener Samfunnsviterlista burde være fornøyd med å få inn en liste som utelukkende konsentrerer seg om miljøet.

– Samfunnsviterlista er en ge-

nerell upartisk liste som har flere ting å fokusere på. Vi i Grønn liste vil kun arbeide med miljøsaker. Vi har et program på fem sider med helt konkrete tiltak og saker som vi vil jobbe for innen miljø og klima, forklarer han.

Nilsen føler at dette har manglet til nå.

Misforståelser

Studentene i Samfunnsviterlista synes tankene til Nilsen er flotte, men mener Grønn liste underkjenner arbeidet de står bak. De synes Nilsen og Grønn liste forsøker å slå politisk mynt på grunnløse beskyldninger.

– Jeg tror uttalelsene mot oss er basert på misforståelser, sier Andreassen. Hun mistenker at Grønn liste har sett på arbeidsutvalgets halvårsrapport. Dette sier ingenting om hvor hardt vi studenter kjemper for sakene, påpeker Andreassen

Urealistisk

Medlemmene i Samfunnsviterlista mener Grønn liste er urealistiske og burde vite bedre enn å beskyldte dem for ikke å gjøre en god nok innsats.

– Vi har konkrete klimatilta som utfasing av oljeforskning, energieffektivisering og mer ressurser til fornybar energi som har vært blant de største og viktigste debattene og vedtakene vi har hatt i Studentparlamentet, konstaterer Danielsen.

De utelukker allikevel ikke å samarbeide med Grønn liste, men sier de forventer realistiske grep.

– Miljøproblemer er omfattende og lar seg ikke løse over natten. Så lenge de blir med på tiltak som er praktisk mulige å gjennomføre på UiO, samarbeider vi gjerne med Grønn Liste, sier Andreassen.

Studentene er positive til alle som vil være med å jobbe med grønne saker, men sier de ikke vil la seg trække på.

– Bare fordi de er grønne i navnet betyr ikke det at de har praktisk orientert politikk som gjør universitetet grønnere i virkeligheten. –Men motbevis oss gjerne, avslutter Mads A. Danielsen.

universitas@universitas.no

UKAS STUDENT

tekst Julie Bjander
foto Hans Dalane-Hval

HVEM: Amanda Schei

AKTUELL MED: Kandidat til NSO-valg

Ikke blåøyd: Amanda Schei vet at norsk høyere utdanning står ovenfor mange utfordringer. Derfor stiller hun til valg som fagpolitisk ansvarlig i Norsk studentorganisasjon.

Schei vil vise vei

Amanda Schei tar med seg farens brannfakkell inn i NSO-valgkampen.

Hvorfor vil du stille til valg som fagpolitisk ansvarlig i Norsk studentorganisasjon?

– Fordi jeg har lyst til å løfte norsk høyere utdanning. Det skal gi en reell verdi å studere. Jeg har jobbet mye lokalt, blant annet i Studentparlamentets Arbeidsutvalg, hvor vi har fått gjennomslag for en del saker. Blant annet sikret vi at åtte millioner kroner ble øremerket til veiledning og oppfølging.

Hva er dine kampsaker?

– I dag er det ikke like kult for universitetsansatte å drive med undervisning som med forskning. Gode undervisere blir ikke systematisk belønnet for innsatsen de legger ned. Her er det nødvendig med en kulturendring i norsk høyere utdanning.

Din far, Edvin Schei, vant nettopp Olav Thon Stiftelsens nasjonale pris for fremragende undervisning. Følger du i pappas fotspor?

– Kanskje litt, men jeg har ikke skjønt dette før nå. Vi har mange like tanker om ting, så har vi på en måte endt opp med å gjøre litt det samme. Det ligger kanskje i blodet å være opptatt av norsk høyere utdanning.

Din far vinner priser, din mor har en doktorgrad og du stiller til toppverv i studentpolitikken. Er det et element av prestasjonsangst blant dine yngre søsken?

– Jeg er jo ikke engang ferdig med en bachelor! Får jo ikke tid til det, jeg er engasjert i så mye. Vi er dessuten veldig forskjellige søsken, så nei, jeg tror ikke det.

Er det noen erfaringer du vil ta med deg fra din fartstid i Studentparlamentet?

– Et reflektert forhold til hva det vil si å være tillitsvalgt. Da har man et stort ansvar, samtidig som man er veldig privilegert.

I et leserinnlegg til Universitas sa du deg enig med professor Bernt Hagtvet i at UiO er en «pølsefabrikk». Hva mente du med det?

– Det er satt på spissen, men det får fram et poeng. Systemet ser ikke hver enkelt student og deres kunnskapsreise, men anser dem som tall. Det handler om finansieringssystemet. Jo flere studenter som kommer seg gjennom fagene, jo mer penger får universitetet.

I samme leserinnlegg skriver du at «Kunnskapstørsten og lærelysten du kjenner som førsteårsstudent på UiO kan fort forsvinne». Hvordan står det til på den fronten?

– Dette semesteret går bedre enn tidligere, fordi jeg har forelesere som klarer å engasjere, samt litt mer oppfølging enn vanlig. Lite kontakt med foreleser og dårlig oppfølging dreper lærelysten. Dette er ikke noe jeg baserer bare på meg selv. Mitt inntrykk er at det er mange studenter som føler på dette.

universitas@universitas.no

kulturredaktør: Julie Kalager
julika@universitas.no 926 29 873reportasjeredaktør: Ingrid Gipling
i.e.gipling@universitas.no 481 05 754

KULTUR

Realistens guide til arbeidslivet

TA ABORT: Forrige uke kunne vi lese på notisplass i Universitas at par med barn er mindre lykkelige enn par uten barn. Denne uken kommer nyere forskning på feltet. En doktorgrad i sosiologi og samfunnsgeografi ved Universitet i Oslo har nemlig funnet, at selv i likestilte Norge, er det kvinnen som bukker under i parforholdet når barn entr

banen. Norske samboerforhold uten barn er relativt likestilte og deler husarbeidet likt, men når barna kommer er det kvinnen som trapper ned i arbeidslivet. Blant arbeiderklassen finner man at kvinner ofte tar deltidsstillinger etter fødsel, mens kvinnene i øvre middelklasse som regel bytter jobb. Middelklassekvinnenes jobber før fødsel er nemlig for spennende

og krevende til å kunne kombineres med barn. Mennene over hele linja beholder derimot både jobb og stillingsprosent. Snikfeminiseringen av universitetene er lite verdt hvis alle kvinner legger seg ned for å amme i 30-årsalderen.

De lærde strides

På fakultetene er det stor etterspørsel etter psykologisk veiledning blant studenter. Kan køen kuttes med selvhjelpsbøker?

Selvhjelp

tekst Maiken Alm

Aldri før har vi hatt et så stort utvalg av selvhjelpsbøker i bokhandlene. Om selvhjelpslitteraturen har noen hensikt, er veldig avhengig av formålet, mener psykologiprofessor Ole Jacob Madsen, ved Universitetet i Oslo. Professoren erkjenner at disse bøkene er blitt en sentral del av kulturen.

– Vår tid er kjennetegnet av en refleksivitet. Overleveringen fra tidligere generasjoner er ikke like sterk som før, og det gjør at flere har muligheten til å realisere seg selv, sier Madsen. Han mener vår generasjons selvrealiseringsprosjekt skaper flere muligheter for å feile, og at det er derfor selvhjelpslitteraturen er blitt så relevant.

Studenter i psykologkø

I SiOs helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) fra 2013, melder hele 14 prosent av studentene at de opplever «svært lav livskvali-

tet». Siden studenttilbudet om psykologtimer ble opprettet, har SiO opplevd svært mange henvendelser fra studenter som ønsker psykologisk veiledning.

Mange sliter med depresjonsplager og angst, bekrefter Kari Jussie Lønning, leder i SiO helse. Hun forteller at de prøver å ta inn nye studenter etter aller beste evne. Likevel står mange i kø.

Skeptisk til selvhjelp

SHoT-undersøkelsen avslører også at det er mange som sliter med gjennomføringsevne i studiene, og det er ofte her, i gapet mellom gode intensjoner og de gode resultatene at mange finner trøst i selvhjelpslitteraturen. Psykologiprofessor Madsen er skeptisk til slike hjelpemidler.

– Jeg ville nok heller anbefalt en selvhjelpsgruppe med en sosial fellesskapsdimensjon over seg. Da møter man andre mennesker som deler samme skjebne, sier han. At det er viktig å følge opp studentene, er både Madsen og Lønning enige i.

kulturredaksjonen@universitas.no

ARKIVFOTO: ADRIAN NIELSEN

Kan man tenke seg til topps?

På Deichmanske bibliotek finnes flere eksempler på hvordan hverdagen skal bli enklere ved hjelp av tankens kraft. Titler som *Tenk deg glad!*, *Du er god nok*, *Lev livet uten bekymringer* og *Våg mer!* har

fått sin egen glassmonter. Går det virkelig an å lese seg til et bedre menneske? Vi tester selvhjelpslitteratur.

kulturredaksjonen@universitas.no

Universitas

Stå imot (2014)

Å stå imot selvtvillingshysteriet virker genialt. I boken *Stå imot, si nei til selvtvillingen* angriper Psykolog Svend Brinkmann selvhjelpslitteraturen gjennom sin egen «selvhjelpsbok». Andre kapittel «Slutt å kjenne etter» er målet for uke tre. Brinkmann mener at jo mer vi kjenner etter, jo dårligere får vi det. Etter to intense uker med selvhjelp er det befriende å bare leve, og ta ting som de kommer. Jeg fortsetter uka med å hygge meg med venner, gå på kino og være ute i naturen – uten å kjenne etter hvor hyggelig det egentlig er. Her er det nemlig om å gjøre å ikke vende blikket innover. De andre kapitlene *Ta NEI-hatten på* og *Fokuser på det negative* er ironiske spark mot selvhjelpslitteraturens verden.

Forsøkskaninen konkluderer med at selvhjelpsbøker til nød kan inspirere til nye tankemønstre, men for å få til en varig og effektiv endring er sterkere skyts nødvendig.

En NEI-hatt til selvhjelp anbefales derfor på det varmeste.

Ytringsfrihetens redning

JOURNALISTISK LATSKAP: I alle aviser har vi de siste månedene kunnet lese side opp og side ned om ytringsfrihetens viktighet. Selve grunnpilaren i demokratiet. Sosiale sanksjoner hindrer imidlertid mange fra å bidra i den offentlige debatten, og krøpler således demokratiet. Frykten for at tjukke menn fra Ytre Enfold

skal hudflette debattantene i kommentarfeltene er stor. Dette fører til en usunn selvsensur. Universitas er forberedt på å gjøre sitt for demokrati og fedreland, og åpner nå notisredaksjonen for publikumsinnlegg. Her finnes intet kommentarfelt, og skulle frykten ta en, kan man trøste seg med at svært få leser notisene.

Et par krav stilles: Det skal være prosa, det skal være kort og det skal være velskrevet. Hvem vet? Kanskje du er pen nok til å få et bilde i avisa også.

Ukas dikt

Av: Hilma Borge

Send inn ditt dikt til universitas@universitas.no

«The road not taken», heter det.

Diktet som ble misforstått,
Som alle tror bærer budskap om
å gå dit hvor ingen har gått.
Men etter sin vei i krattet,
er det tydelig at Frost har slitt
Med å vite om valget av sti var rett,

For hva kunne livet blitt?
Sikkert blir bare siste vers
og glemt blir Roberts sukk,
Ønsket han dét
ville han navngitt det med:
«The road I luckily took»

hjelper deg

Det er ditt liv (2010)

Forfatter, og tidligere heroinist, Mia Törnbloms grunntanke er at alle mennesker er redde for å mislykkes. Med utgangspunkt i fjerde kapittel «Jeg blir så sinna!» prøver jeg sinne-mestring a la Törnblom.

Det er kø i butikken, klokken er 19.45 og jeg skal kjøpe øl på en fredag. Vanligvis ville svetteperlene begynt å piple frem, men ikke denne gangen. *Det er ditt liv!* har forklart meg at når vi blir sinte og irriterte, er det som regel fordi vi er redde for noe. Jeg innser at jeg er redd for å måtte dukke opp på fest uten egen alkohol. Klokken 19.59 blir ølet kjøpt og betalt, og det er ingen grunn til å være oppskaket lenger. På det slagte fortauet utenfor butikken går dessverre både kunde og kolonialvarer i bakken. Sinnet bobler over idet øl og glasskår lager en gul elv nedover bakken.

Jeg tenker på alt Törnblom kunne sagt for å bedre situasjonen, og blir enda sintere. Etter en uke med *Det er ditt liv!* er det bare å konkludere med at lærdommen fra denne boken ikke er tilstrekkelig når vi handler i affekt.

Lykkeprosjektet (2010)

Lykkeprosjektet har en månedlig guide man skal følge for å oppnå lykke. Målet for januar er å få opp energinivået. Målet for februar er å forbedre ekteskapet. Uten noen formell forlovelse ser jeg meg pent nødt til å starte året med januar.

Bokens to første råd er at man bør gå tidligere til sengs og trene «bedre». Med 5 kg i hver hånd går den daglige treningen forbi som en svett klem, og leggetid er satt til ti. Resultatet er forbausende friskt, men når døgnet blir kortere settes det nye krav til effektivitet på dagtid. Resten av boka gjør livet kjedelig og forutsigbart. Det er ikke gøy å leve etter Rubins liste. «Å oppføre seg slik man ønsker å føle seg» blir vanskelig når man ønsker å føle seg som en superhelt, men er på forelesning. Jeg blir oppfordret til å synge, skrive matdagbok og blogge om hverdagen. Det Rubin anbefaler er verken givende eller i nærheten av hva jeg betrakter som ren lykke. For noe sprøyt.

MIN STUDIETID

tekst: Pia Sandved Berg
foto: Matthis Kleeb Solheim

HVEM: Torbjørn Sandvik

STUDESTE: Profesjonssstudiet i psykologi

NÅR: 2005 – 2013

AKTUELL MED: Glittertind-låta *Høyr Min Song*, og albumet *Blåne for Blåne*

Vårsola titter fram idet vi går inn porten til Blindern studenthjem. Blant de lysegule byggene ønsker vaktmester Torbjørn Sandvik velkommen hjem.

– Jeg hørte Glittertind på radioen da jeg var ute og kjørte, da skrudde jeg opp lyden, sier vaktmesteren med et smil.

Han er tydelig stolt av den tidligere beboerens musikerkarriere.

– Det var på en måte her livet mitt begynte. Her ble grunnlaget for det som har blitt livet mitt i dag dannet. Det er alltid godt å komme tilbake.

Torbjørn Sandvik har opptjent 510 studiepoeng i løpet av sine åtte år på øvre Blindern. 380 av dem er psykologiemner, resten et resultat av hans nysgjerrighet. Han tvilte aldri på at han ville studere psykologi, men han ville hele tiden vite mer. Han bodde på Blindern studenthjem. Selv om det ga ham et ønske om å lære mer, holdt han seg hele tiden til Det humanistiske og Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Der følte han seg hjemme.

Da Sandvik flyttet fra Lillesand som 20-åring, kunne han ikke i sin villeste fantasi forstille seg hvor bra studenttilværelsen kom til å bli. Til å begynne med var han en skikkelig skippertaksstudent. – De andre studentene dro på lelesalen ved soloppgang og returnerte etter mørkets frambrudd. Jeg bestemte meg for å bli en streber, jeg også. Han var også skuespiller i Blindernrevyen i 2007, og ble revystjer-

ne med en selvskreket sketsj som het «Sørlandsekspressen».

– Jeg spilte bussjåfør, kommanderte alle rundt og kjefte på publikum. Sketsjen ble så populær at jeg har måttet fremføre den mange ganger i årene etterpå.

Blindern studenthjem har vært viktig for Sandvik. Der møtte både bandkameratene og kjæresten sin. Latteren, som hittil har sittet løst, stilner når Sandvik forteller om henne.

– Jeg tok en pause fra studiet da hun fikk kreft. Det ble for mye elendighet på en gang, forklarer han.

Pausen varte i ett år. Kjæresten ble bedre, og har nå vært symptomfri i fem år. Han legger ikke skjul på at det var en vanskelig tid.

– Det var spesielt vanskelig å bo på studenthjemmet da. De andre studentene fortsatte som før, de festa og lå med hverandre og gjorde alle de vanlige studenttingene. Jeg orket ikke å være med på det, og følte meg utenfor.

Omsider gikk både kreften og følelsen av å være utenfor over, og Sandvik og kjæresten har nå holdt sammen i syv år. Han husker godt første gangen de møttes. – Hun hadde akkurat flyttet inn, og skulle montere noe. Jeg tilbød henne å låne verktøy av meg, så hun ble med meg opp på rommet mitt for å se på verktøyskrinet. Jeg passet på å vise henne utsikten samtidig. Det var sånn det begynte. Jeg ble forelska med en gang, men hun trengte litt overtalelse.

reportasje@universitas.no

Forsvinningskunsten

Bak Det Norske Studentersamfunds imponerende kunstsamling, skjuler det seg fortellinger om politianmeldelser, svindyre tyverier, Pol Pot og uansvarlighet.

Kunst

tekst Magnus Braaten
Foto Matthis Kleeb Solheim
og Hans Dalane-Hval

På toppen av et halvannet meter høyt kjøleskap, nedsølt av øl og stearin, står en 150 år gammel marmorbyste av forfatteren Andreas Munch. Kunstverket er verdt mange hundre tusen kroner, og har vært savnet i tre år.

Bysten av Andreas Munch ble laget av Herman Bissen i 1862, og er et av mange verdifulle kunstverk i Det Norske Studentersamfundets (DNS) eie. Helt siden 1800-tallet har DNS samlet kunst, og i forbindelse med 100-årsjubileet i 1913, mottok de en rekke kunstverk fra svært kjente kunstnere.

Måten Studentersamfundet har håndtert gavene på, er imidlertid langt fra like imponerende som kunsten selv.

Bystens mystiske belegg

Andreas Snildal har engasjert seg i Studentersamfundet siden 2004 og var leder for Kulturutvalget i 2007. Han forteller at bysten av

Andreas Munch, som ble gitt til Studentersamfundet allerede i 1880, pleide å stå på bardisken i Bokcaféen på Chateau Neuf.

– Vi var ikke like flinke til å ta vare på kunsten som det vi er nå, forklarer Snildal.

I forbindelse med oppussingen i 2006 forsvant den verdifulle bysten, og man satte etter hvert i gang en leteaksjon.

– Først i 2009 fant vi kunstverket, stående ustøtt på et kjøleskap inne på et nachspielkontor. Det var øl, stearin, tusjmerker og støv over hele bysten. Faktisk var det til og med noen merker etter dartpiler på den, forteller Snildal.

Etter bysten ble funnet, gjorde Studentersamfundet en avtale med arkeologi- og konserveringsstudiet ved Universitetet i Oslo.

– De ville bruke bysten som en øvelse på konserveringsstudiet, og der gjorde de en kjempegod jobb med den. Det eneste de slet med å finne ut av, var det seige, gulbrune belegget på bysten, forteller Snildal.

Bysten ble derfor sendt til Tyskland for en analyse. På Studentersamfundet var de sikre på

at det mystiske belegget var øl.

– Da analysene var ferdige, konkluderte de med at marmoren hadde begynt å svette, ler Snildal.

Mysteriet oppklart

Etter praten med Snildal, kommer Universitas i kontakt med Iver Schröder, som lenge har vært en markant personlighet i Studentersamfundet.

Han forteller at det var han som plasserte bysten på det såkalte nachspielkontoret i 2006.

– Jeg var tilfeldigvis utenfor da de skulle kaste bysten, så jeg tenkte jeg skulle berge den. Jeg fikk streng beskjed om ikke å røre noe, forteller han.

Da ingen så på, tok Schröder likevel med seg kunstverket opp på kontoret. Der ble det stående i tre år. Selv om bysten i mellomtiden har vært både sølt og tegnet på,

trodde man at den var stjålet.

Bysten av Andreas Munch står i dag trygt plassert bak et glassmonter på Chateau Neuf.

Kunsttyveri

At Andreas Munch-bysten var savnet, skyldtes altså bare rot fra Studentersamfundets side. Sann er det ikke med alle forsvinningene. Noen av dem skyldes langt mer alvorlige forhold, blant annet tyveri.

I 1940 ble Studentersamfundet ulovliggjort og oppløst av den tyske okkupasjonsmakta. For å unngå at kunsten skulle bli stjålet, ble mye av den plassert i private hjem. I ettertid har likevel ikke all kunsten kommet til sin rett.

Tor Ivar Hansen har lenge stått i spissen for leteaksjonene etter den bortkomne kunsten. Han forteller blant annet om et Henrik Ibsen-portrett, malt av Eilif Pe-

terssen i 1875.

– Det er et av de mest verdifulle verkene vi har hatt, og ingen har sett det siden krigen, sier Hansen.

Studentersamfundet har, ifølge Hansen, lett både høyt og lavt etter kunstverket. Blant annet har de etterlyst det i flere aviser.

– Etterlysningene førte bare til en rekke spydige lederartikler i blant annet Dagbladet og Aftenposten, forteller Hansen.

Ville unngå Pol Pot-støtte

Også i senere tid har Studentersamfundets medlemmer sett seg nødt til å stjele med seg kunstverk hjem. Da studentorganisasjonen Rød front satt i foreningens styre på midten av 1970-tallet, ønsket de, ifølge blant andre Schröder, å gi økonomisk støtte til Pol Pots revolusjon. Mange fryktet at styret ville selge unna kunst for å skaffe penger. Mye av kunsten ble derfor gjemt i private hjem, mens noe trolig har blitt kastet.

At kunsten ble kastet, betyr imidlertid ikke at den forsvant for godt. Tor Ivar Hansen forteller om to marmorbyster som ble gitt til Studentersamfundet i for-

«Det har blitt en tradisjon at student-samfunnene stjeler kunst fra hverandre»

Andreas Snildal, tidligere leder i Kulturutvalget

- 1. Ivaretar kunst:** Andreas Snildal sitter i Biblioteksutvalget, og har derfor som oppgave å ivareta Studentersamfundets kunst.
- 2. Kunsttyv:** Iver Schröder var aktiv i Studentersamfundet i 12 år, frem til 2014. I løpet av sine 12 år i foreningen berget han flere kunstverk.
- 3. Savnet:** Dette verdifulle Henrik Ibsen-portrettet har ikke vært sett siden 2. verdenskrig. Maleriet er et av de mest verdifulle kunstverkene Studentersamfundet har eid.

Etterlyste kunstverk

- Olaf Glosimodt: marmorbyste av Christopher Hansteen (1856)
- Olaf Glosimodt: marmorbyste av A.M. Schweigaard (1860)
- Julius Middelthun: gipsbyste av Johan Herman Wessel
- Valentin Kielland: gipsbyste av Niels Henrik Abel
- De to gipsbystene er tapt etter 1995.

I 2010 kom ny informasjon på bordet, og Hansen dro hjem til en anonym person på Majorstua.

– Da vi hentet bysten hjemme hos ham, fortalte han at den ble funnet i en container på 1970-tallet, sier Hansen.

Studentersamfundets kunst har ved flere anledninger havnet i containere. Det skyldes blant annet plassmangel og uvitenhet ved flytting og renovering.

Velment milliontyveri

«Berging» av kunst har altså en historisk rolle i Studentersamfundet. Faktisk står tradisjonen så sterkt at det fortsatt berges kunst den dag i dag.

– Det har blitt en tradisjon at studentsamfunnene stjeler kunst fra hverandre, for så å levere den tilbake neste gang man møtes. Det er stort sett snakk om kunst av symbolsk verdi, gjerne laget av amatørkunstnere, forteller Snildal.

Tradisjonen virker i utgangspunktet både morsom og uskyl-dig. Ifølge Snildal hender det til og med at man legger til noe ved kunsten, som en slags gave. Noen ganger går imidlertid den harm-løse tradisjonen langt over grensa.

Iver Schröder er en av de som har fått erfare nettopp dette.

– I mai 2012 var vi invitert til studentsamfunnet «Snerikes» i Uppsala, begynner Schröder.

Han var en av to representan-ter fra Det Norske Studentersam-fundet som fikk reise til Sverige.

– Som gode gjester tenkte vi at vi måtte ta med oss noe hjem, for å ta vare på den fine tradisjonen, forteller han.

Allerede den første kvelden så de to vennene seg ut et bilde de enkelt kunne få med seg til Norge.

– Bildet var omtrent 20x20 cm, så vi tenkte at det var ypperlig å få med seg, fortsetter Schröder.

Dagen de skulle reise hjem, var

det champagnefrokost ute i hagen. De to gutta snek seg inn, putt-et maleriet i et handlenett og gikk.

– Da vi kom på flyplassen tok vi et bilde og sendte dem det som takk for det hyggelige besøket, forteller Schröder med stolthet, før han fortsetter:

– Noen dager senere kom det et brev, der vi ble truet med politian-meldelse.

I brevet stod det også at det lille maleriet de hadde berget, var for-sikret for et syvsifret beløp. De to gutta hadde altså, i et forsøk på å være gode gjester, stjålet kunst for over en million kroner.

– Snerikes var så flau at de ikke turte å si at det var stjålet, så de sa det var til restaurering. Etter en såkalt berging pleier man å levere tilbake tjuvgodset som en del av en tale, ofte sammen med andre ga-ver. Dette maleriet måtte vi bare gi dem under bordet, flirer Schröder.

Etterlyst kunst

Kunsten er altså på stadig flyt-tefot mellom de forskjellige stu-dentsamfunnene. Likevel har man de siste årene lyktes i å skaffe seg en oversikt over det aller meste av den. I 2013 ble også 200-årsjubi-leet markert med kunstutstilling og utgivelse av en bok som tar for seg Studentersamfundets kunst og litteratur. Den mest verdifulle kunsten står i dag plassert på trygge steder, enten hos Studen-tersamfundet selv, eller hos andre kunstinstitusjoner. Både Tor Ivar Hansen og Andreas Snildal fortel-ler at de ønsker å stille ut kunsten på nytt om ikke så lang tid.

Men fortsatt er det mange kunstverk som mangler i sam-lingen. Studentersamfundet har fotografisk bevis på at mye av kunsten de ikke klarer å spore opp faktisk var i deres eie så sent som på 1990-tallet.

kultur@universitas.no

Spilleplan:
fredag 6/2 og lørdag 7/2 kl 19:00

Få med deg "The Sufferest" fra Canada på Det Andre Teatret. Becky Johnson og Kayla Lorette vant i 2014 Canadian Comedy Award for beste improgruppe. Gå ikke glipp av deres unike forestilling inspirert av sted og impulsive innfall.

Billett 120 kr

Billetter og mer info på detandreteatret.no - Ivan Bjørndalsgate 9, på Lilleborg i Oslo

debattredaktør: **Torgeir G. Mortensen**
debatt@universitas.no 454 72 320

Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT Si din mening på universitas.no

Pinlig karaktersensur

« Er problemet egentlig blind versus ikke-blind sensur, eller går det mer ut på maglende opplæring og retningslinjer til sensorer? Ideelt sett burde det ikke være utpreget forskjell fra en sensor til en annen, men det krever at mer innsats gjøres i retningslinjene til hvordan sensorer skal bedømme oppgaver. Det Kirchhoff sier med at «Noen fag, særlig samfunnsfaglige, har et element av skjønn i seg. Man kan treffe mer eller mindre godt hos en sensor, men dårligere hos en annen» er ekstremt uheldig i min mening. «Evne til refleksjon rundt tema» burde ikke være avhengig av skjønn. Oppgaven bør ikke måtte være ensrødig med sensors synspunkter for å være god.

Ingrid

« Jeg synes det burde vært åpen sensur. Det er mye skjønn i karaktersettingen. Det er jo et sjokk å få et avvik på mer enn to karakterer. Litt forutsigbarhet må en student jo også ha. Det er urimelig at en student som klager på B skal få stryk, og dermed risikere å komme langt på etterskudd med studiene.

Vla

« Klarere retningslinjer tror jeg hadde hjulpet. Som sensor selv har jeg savnet dette. Jeg fikk sensoroppdrag på en høgscole rett etter fullført studie og fikk ikke mer informasjon enn høgskolens generelle karakterbeskrivelser som er veldig åpne for tolkning. For eksempel at en C er en jevnt over god besvarelse. Hvordan bruke dette i praksis? Hva en faktisk jevnt over god besvarelse faktisk er, er ikke lett å vite. Jeg har vært «heldig» (hvis jeg kan kalle det for det) ved at jeg aldri har vært veldig uenig med mine medsensorer, kanskje en sterk eller svak karakter når den andre har hatt en hel karakter, eller at jeg har vippet mens den andre ikke har gjort det. Men vi har alltid klart å enes.

Et problem oppstår når man skal gi begrunnelser for karakterer. Jo klarere retningslinjer, jo lettere er det å henvise til dem. På den andre siden er for klare og strenge regler og retningslinjer kanskje også hemmende for god sensur, fordi det er subjektiv vurdering som skjer.

Tomelto

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Gikk fra B til stryk»

TWITTER studentnyheter på 140 tegn

galakse01 Skulle ikke drikke, var på nash til klokka 05.00 #Studentliv #motvilje #dømmekraft

1. mars

Studentkoden

RagHolmas Er du alfahann bak tastaturet? Ekstreme ytringer på nett er som viagra for menn som er usikre på egen manndom

27. feb

Man er aldri helt sikker

supercamilla #funfact. I Sveits tar kun 8% allmennfaglig retning (studieforberedende), resten tar yrkesfag. #yrkesfag

26. feb

Hehe

HumStud Eirik Løkke, @Civita_, skriver i dag om at samfunnet trenger humanister, både ut i fra nytte og egenverdi #humaniora

26. feb

Humaniora skal alltid skråle om sin nytteverdi

annekristinholt På 70-tallet viste vi hvem vi var med klær. Nå: Alle er aldeles fascinerende prikk like. Antagelig et fremskritt. #ungdom #nrkdebatt

26. feb

Fremtiden er konform

PaulJoakim Men hva med å sørge for at det er STILLE på biblioteket, og ikke varmestue/kafé/telefonsentral/barnehage?

26. feb

Word

rydje Min jobb var å se pen ut på bilder. @AlmChr, @TuvaWettland, @JonasOstvik, @AlexLotvedt og @AxelPax leste sakspapirene.

26. feb

Ikke mer enn et sexy ansikt

ARKIVFOTO: NATHALIE WIK LYSTAD

Profesjonskonflikt: Samfunnsviterlista mener det er uakseptabelt å diskriminere ansatte eller studenter basert på programtilhørighet. På bildet er Kaja Elisabeth de Ru (venstre), Pernille Lappegård og Mads Danielsen.

Felles front mot Psykologisk institutt

Diskriminering

Kaja De Ru, leder, og **Mads A. Danielsen**, tillitsvalgt i Samfunnsviterlista ved UiO

Vi i Samfunnsviterlista stiller oss sterkt kritiske til instituttstyrets beslutning om at kun profesjonsutdannede psykologer kan bli leder for Psykologisk institutt (PSI). Det diskriminerer en stor andel av de ansatte og sender et meget uheldig signal til både ansatte, studenter og andre. Vi har derfor laget et resolusjonsforslag i samråd med studenttillitsvalgte på PSI der vi ber Studentparlament ta avstand fra ordningen på vegne av alle studentene ved UiO.

Vi er spesielt sterkt bekymret for at PSI sitt vedtak får negative ringvirkninger. Fagmiljøer preget av sterke profesjonskonflikter på UiO eller andre steder kan inspireres til å fatte liknende beslutninger. Vi må sende et sterkt og tydelig signal om at det er fullstendig uakseptabelt å ta avgjørelser som medfører regelrett diskriminering av ansatte eller studenter på samme institutt basert på deres programtilhørighet.

Vi tror at vedtaket kan skape en ytterligere kløft mellom de ansatte og dermed dårligere

arbeidsmiljø. Vi frykter at dette vil resultere i dårligere læringsmiljø for studentene. Vi tror dessuten at vedtaket underbygger A- og B-rangeringen av utdanningene på PSI. Det er sterkt kritikkverdig. Vi krever svar fra PSI på hvilke egenskaper psykologer har som gjør dem bedre egnet til å lede et institutt enn de med annen bakgrunn, for eksempel organisasjon og ledelse.

Vi har stor respekt for nærhetsprinsippet for organisering og styring av universitetet og tar til etterretning at beslutningen ble tatt med et formelt demokratisk flertall. Vi vil likevel påpeke at beslutningen har en sterkt udemokratisk substans. Vi har forståelse for psykologenes behov for å hegne om egen profesjon, men dette hensynet legitimerer ikke diskriminering. Det er et paradoks at nettopp psykologer har vedtatt en ordning som diskriminerer og kan bidra til et dårligere sosialt og faglig arbeids- og læringsmiljø.

Onsdag kveld skal vi få Studentparlamentet med på kravet om at instituttstyret må omgjøre sin beslutning. Dette er en direkte beskjed til PSI om at de har vedtatt en høyst kritikkverdig beslutning som en hel studentbevegelse protesterer på.

« Det er et paradoks at nettopp psykologer har vedtatt en ordning som diskriminerer og kan bidra til et dårligere sosialt og faglig arbeids- og læringsmiljø »

Et nødvendig onde

Det humanistiske fakultet

Thorbjørn Nordbø, fungerende fakultetsdirektør ved Det humanistiske fakultet

I juni 2014 innvilget universitetsstyret mer enn 100 millioner til oppussing av lesesal og undervisningslokaler i Sophus Bugges hus. Etter dette har Eiendomsavdelingen også gitt tilsagn til at de fem øverste etasjene i Niels Treschows hus kan pusses opp. Fagutvalgene ved Institutt for filosofi- idé- og kunsthistorie og klassiske språk i Georg Morgenstjernes hus stiller seg kritisk til prosessen, da de påpeker at det i oppussingsperioden blir færre lesesalsplasser og at dette kan gå ut over masterstudenter i innspurtsfasen. (Ingen gladsak, kronikk 25.02.15)

De har rett i at vi kommer til å merke oppussingen. Det vil i en periode bli færre lesesalsplasser og undervisningsrom på universitetet. Vi mister i oppussingsperioden 300 lesesalsplasser på Sophus Bugges hus, der om lag halvparten er i daglig bruk. Dette vil medføre at det blir trangere i Georg Sverdrups hus, på bibliotekene knyttet til andre fakultet og på de mange masterlesesalene på Det humanistiske fakultet (HF). At HF i perioden disponerer færre undervisningsrom vil medføre at vi må låne rom av andre og at det kan bli lengre vei til undervisningen som nok oftere enn før vil starte klokka 8.15. Cirka 150 ansatte må i en periode flytte til midlertidige kontorer og oppussingsarbeidet vil medføre støy.

Universitetet i Oslo har i dag en formidabel utfordring når det gjelder bygningsmassen. De senere anslag viser at universitetet har mer enn åtte milliarder i etterslep på nødvendig oppussing. Ifølge de samme prognosene vil etterslepet bare vokse de neste årene. Det er ikke mangel på prosjekter som haster. Jeg

«Valget står mellom aldri å pusse opp, eller være mer trangbodd i en periode. Vi har valgt det siste.»

er derfor svært glad for at Universitetsstyret har prioritert nettopp oppussing av Sophus Bugges hus for dermed på sikt å kunne bedre arbeidsmiljøet til HFs studenter. Etter 55 års bruk fremstår lokalene i dag som slitne og lite tidsriktige. Ikke minst den dårlige luftkvaliteten i bygget har medført at fakultetets studenter har vært pådrivere for at bygningen skal renoveres. Når oppussingen er ferdig vil vi i tillegg til bedre inneklima og mer trivelige lokaler også få flere undervisningsrom og et fysisk læringsmiljø som legger til rette for samarbeid og læring for studentene, for eksempel fellesområder og flere grupperom med mulighet for kollokvier.

Vi håper og tror at arbeidet kan ta fatt etter at vårsemesteret er avsluttet, men prosjektene er ute på anbud og eiendomsavdelingen har ennå ikke kunnet sette en endelig startdato. Eiendomsavdelingen arbeider også med å finne lokaler HF kan disponere midlertidig når vi må flytte ut av Niels Treschows hus. Fakultetet vil fortløpende informere etter hvert som disse brikkene kommer på plass.

Det ville selvsagt vært bedre om at det hadde eksistert et erstatningslokale på Blindern som det bare var å ta i bruk, men noe slikt finnes ikke. Valget står mellom aldri å pusse opp, eller være mer trangbodd i en periode. Vi har valgt det siste.

ARKIVBILDE: HANS DALANE-HVAL

Valg: Tommy Aarethun meiner NSO må vera ein organisasjon som det ikkje er mogleg å kome utanom når ein skal drøfte høgare utdanning.

Tankar og visjonar

Kronikk

Tommy Aarethun, leiarkandidat i NSO

Det nærmar seg landsmøte i Norsk studentorganisasjon (NSO) og det er på tide å oppsummere året som har vore og løfta nokre av dei tankane eg som leiarkandidat i NSO har for året som kjem.

Dette året har vore unikt for sektoren, med mange store prosessar som til dømes ny strukturmelding og nytt finansieringssystem. Det er heilt naturleg at NSO har hovudfokus på desse, men samstundes må ein som studentrørsløfte andre viktige debattar.

Større breidde i det politiske fokuset

NSO sin politikk har stor breidde – det er ein breidde eg ynskjer at organisasjonen i større grad skal synleggjera. NSO må vera ein organisasjon som det ikkje er mogleg å kome utanom når ein skal drøfte høgare utdanning. NSO skal i tillegg driva fram samfunnsdebattar om høgare utdanning, og korleis utdanning pregar samfunnet, ein må i større grad setja dagsorden. NSO er ein interesseorganisa-

sjon. Studentrørsla er ein samfunnsaktør.

Nasjonalt ansvar for studentane sitt læringsmiljø

Som studenttillitsvalt lokalt har eg jobba med heile breidda i studentpolitikken. Det er likevel læringsmiljø eg har jobba mest med, blant anna som leiar av læringsmiljøutvalet ved Universitetet i Bergen. Det er mi klare meining at det er nødvendig at NSO tek eit større nasjonalt ansvar for læringsmiljøet til studentane. Ikkje for å erstatta det viktige arbeidet som vert gjort av studenttillitsvalte ved institusjonane, men for å styrka det. Det trengs ei sterkare nasjonal røyst som kan setja dette høgare på agendaen og som kan koordinera det lokale arbeidet.

Oppfølging av medlemslaga

Som leiar av eit av landets største studentdemokrati hadde eg store forventingar til sitjande arbeidsutval som lova tettare oppfølging og meir kontakt med medlemslaga. Desse forventingane har langt frå vorte innfridd. Dette må vera eit av dei fremste fokusområda til NSO i året som kjem for å sikre at medlemslaga vert høyrde. Når ei no går frå landsstyre til sentralstyre må ein vidareutvikla arenaer for interaksjon mellom sentralledet og medlemslaga.

utenriksredaktør: **Sunniva Skjeggstad**
ingrigb@universitas.no 405 51 189

UTENRIKS

Frir til rike studenter

SKOLEPENGER: Det er valg i Storbritannia, og det merkes. Det britiske arbeiderpartiet Labour frir til studentene og har erklært at de vil senke skolepengene ned til 60 000 kroner hvis de blir valgt. Ifølge den britiske bloggeren Martin Lewis vil kun

nyutdannede som tjener over 350 000 kroner i året få utbytte av valgløftet. For alle andre vil dette kun være en kolossal sløsing med penger. Men valgløfter er valgløfter, og hvem vil vel ikke si ja til billigere skolegang i Storbritannia?

Godt universitetsklima

OLJEFRI: Universiteter i hele verden har vært med på aksjoner for å trekke ut universitetenes investeringer i fossil energi, i forbindelse med markeringen av «Global Divestment Day» den 13 februar. Oxford, Stanford og Harvard er blant universitetene som har gått i

bresjen for initiativet, ifølge nettsiden gofossilfree.org. Universitetet i Oslo har sagt at de ønsker å fase ut oljeforskningen, men ettersom avtalen mellom Statoil og Det Norske Videnskaps-Akademi ble fornyet i 2013 ventes ikke noen ny utvikling med det første.

FOTO: IQREMIX/Flickr

Når kineserne feirer nyttår...

GEITAS ÅR: Liker du brun, rød og lilla? Eller er favorittnummeret ditt to og sju? Da kan du glede deg til 2015 – China style. Det er nemlig disse fargene og tallene som gir hell i år ifølge chinahighlights.com. Inngangen til Geitas år ble feiret den 19 februar. Året bringer med

seg mange forventninger, og en god porsjon overtro. Fargene som vil bringe deg uhell er grønn, blå og svart. Såkalte *geitemennesker*, mennesker født i geitens tegn, bør derfor unngå å bruke klær i disse fargene. Studenter født i 1991 – dere er herved advart.

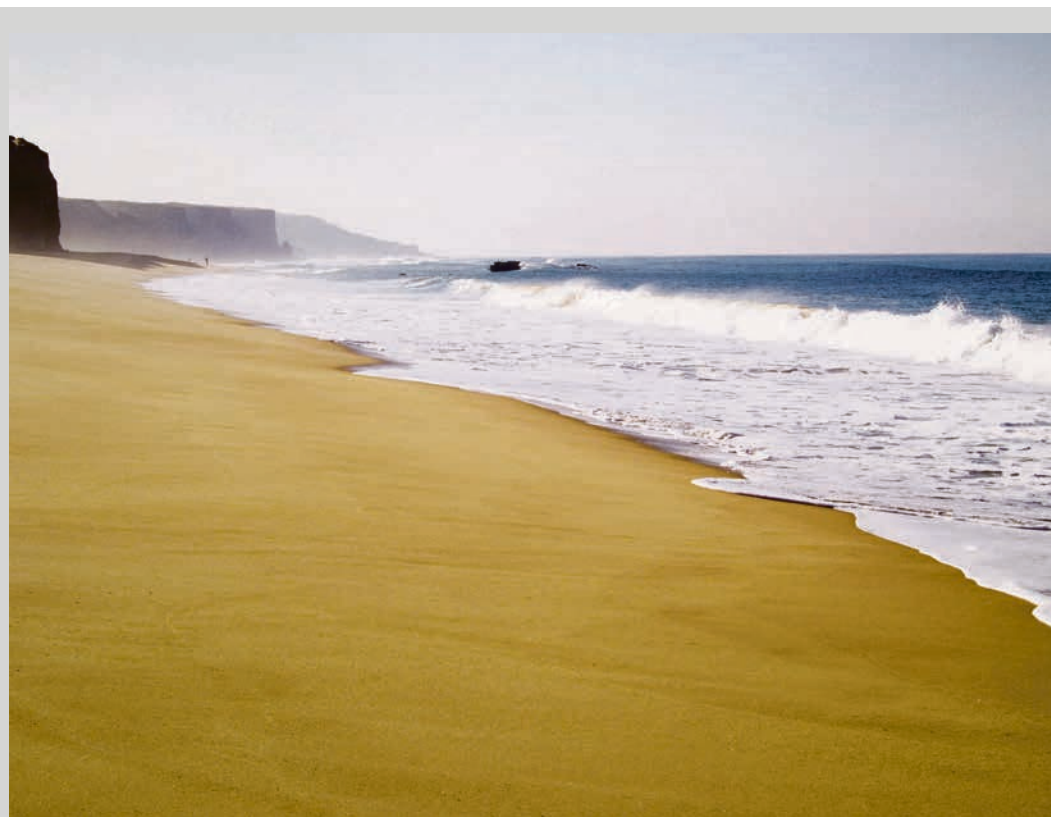

FOTO: RUI ONELAS

Fadderuke: seks portugisiske studenter forsvant i bølgene på denne stranden.

✉ Melding hjem fra Lisboa

Eirik Billingsbø Elvevold,
journalist i Universitas

Mysteriet i Meco

Syv studenter dro på stranden.
Kun én av dem overlevde.

Like etter midnatt den 15. desember 2013 mottar det portugisiske politiet et nødansrop. En fortvilet ung mann forteller at han og seks medstudenter har blitt dratt til havs av store bølger. Han befinner seg på en strand i Meco, fire mil sør for Lisboa, og trenger umiddelbar hjelp.

Når politiet ankommer stranden, finner de bare João Gouveia. Medstudentene er derimot sporløst forsvunnet. Politiet sender Gouveia på sykehus og begynner straks et omfattende søk etter de resterende seks. I ukene som følger blir alle seks studentene funnet døde.

I dag, drøye to år senere, pågår rettsaken fremdeles. «Tragedien i Meco» har blitt allemannseie og sniker seg stadig inn i et nyhetsbilde ellers preget av debatter om innstrammingspolitikk, korrupsjon og eurokrise. Tragedien er nemlig et vaskeekte mysterium. I etterkant av dødsfallene forklarte Gouveia at de alle ble tatt av bølgene – at han bare var heldig som overlevde. Versjonen hans ble umiddelbart utfordret. Strandturen skal nemlig ha vært del av et tradisjonelt introduksjonsritual ved Universidade Lusófona i Lisboa. Tradisjonen er hakket drøye enn norske fadderuker; De dreier seg kort sagt om at eldre studenter skal «teste» nykommere mens alko-

holen flyter. João Gouveia var alt annet enn en nykommer i dette innvielsesritualet. Tvert imot var han blant de som styrte showet – en såkalt «dux».

Gouveias rolle i introduksjonsritualet gjorde de etterlatte mistenksomme. Var han virkelig et av ofrene, eller var han skyldig i å ha dratt en lek milevis for langt? Beboere i nærheten av stranden påstår at de så studentene bare timer før de forsvant. Da skal de ha krabbet rundt med steiner festet til ankene, mens lederne ropte Dette er praksis! En erfaring for livet! Variasjoner i Gouveias vitneforklaringer gjorde på ingen måte ikke saken noe enklere. Presset fra etterlatte og medier økte raskt, og hovedpersonens stillhet ga grobunn for spekulasjoner. Hadde Gouveia i det hele tatt vært i vannet den desemberkvelden? I rettsakens første runde ble han frikjent, og hendelsen ble karakterisert som en ulykke. De etterlatte nektet derimot å godta frikjennelsen og anket.

Mistenksomheten overfor Gouveia lever fremdeles i beste velgående, men tradisjonen han og de seks ofrene var en del av har fått seg en trøkk. I løpet av de siste to årene har introduksjonsritualene i portugisisk høyere utdanning blitt kritisert fra flere hold, også fra studentene selv. Selv har jeg blitt hakket mer glad i våre egne fadderuker, hvor kleine velkomstleker trumfer ydmykelse, straff og livsfare.

e.b.elvevold@universitas.no

Seminar series

PRIVATIZACION
VS SUSTAINABILITY

Part of the project BESKYTT STRANDA

10. March 2015 at 18:00 – Litteraturhuset
“Privatization versus Sustainability and local communities – Open dialog between experts and introduction to the project”
Speakers: Mariel Aguilar-Støen (SUM-UiO), John McNeish (NMBU) and Tor Opsvik (ILOS-UiO)
Introduction to the project: Karen Contreras (LAF)

16. March 2015 at 16:15 – Auditorium 2- Main library – UiO
“Privatization of beaches and coastal resources in Latin-America: Case studies in Mexico and Nicaragua”
Speakers: Lars Leers (HiOA) and Mariel Aguilar-Støen (SUM-UiO)

19. March 2015 at 18:00- Auditorium 2- Main library – UiO
“Field work report presentation: Privatization of access to beaches in the coastal town of Pichilemu, Chile”
“Art creative moment: Creating “Beskytt stranda”/“Save the beaches” t-shirts”
Speakers: Maria K. Rein and Karen Contreras
Artist: Shaz Bilal

UiO Department of Literature, Area Studies
and European Languages
University of Oslo

Latinamerikansk forening ved UiO - LAF
Asociación Latinoamericana - ALA

Kritisert: Columbia University er et av de amerikanske universitetene som har mottatt sterk kritikk for utilstrekkelig håndtering av overgrepssaker.

FOTO: BUTLER LIBRARY COLUMBIA UNIVERSITY

Løser overgrepssaker på kammerset

Amerikanske studenter blir frarådet å melde fra til politiet dersom de blir utsatt for seksuelle overgrep.

USA

tekst Kristin Seiersten og Ida Andersen

– Det er ingen tvil om at universitetene ønsker å beskytte ryktet sitt, fastslår førsteamanuensis i Nord-Amerika-studier ved Universitetet i Oslo, Deborah Kitchen-Døderlein.

I USA er det ikke uvanlig at universitetene selv tar seg av voldtektssaker.

I følge studier lagt frem av National Institute of Justice blir én av fem kvinnelige studenter utsatt for seksuelle overgrep ved amerikanske universiteter.

Ryktefrykt i universitetskorridorene

Deborah Kitchen-Døderlein mener universitetene har et stort ansvar for det som skjer på campus.

– Amerikanske universiteter fraråder ofre å rapportere over-

fallssaker til politiet og vil heller håndtere overgrepssaker selv, sier Kitchen-Døderlein.

I motsetning til offentlige universiteter, mottar ikke private universiteter statsstøtte. Derfor er de blant annet avhengige av pengedonasjoner.

– Dersom universitetene får et dårlig rykte vil dette gå utover donasjonene, påpeker professoren.

Hun mener at de økonomiske forholdene er tett knyttet til universitetenes behov for å opprettholde seg selv.

– Dersom Oslo hadde hatt rykte på seg for å være en utrygg studentby for unge kvinner, ville det neppe vært like høye søkertall ved byens læresteder, fortsetter hun.

Egne domstoler

Yvonne Yu jobber i den nylige oppstartede komiteen «Sexual Assault Task Force» på eliteuniversitetet Brown. Der jobber hun med å utvikle nye tiltak for hvordan uni-

versitetet skal håndtere seksuelle overgrep.

Yu påpeker at amerikanske universiteter etterforsker sakene selv og har egne avhør av studentene. Deretter vurderer de om den tiltalte er ansvarlig eller ikke.

– Universitetenes konklusjoner er overhodet ikke juridisk bindende. Den verste konsekvensen for en tiltalt er utvisning, sier hun.

Professor Kitchen-Døderlein er enig med Yu.

– Problemet er at en voldtektsmann som får utvisning som straff kan søke på et hvilket som helst annet universitet, ettersom informasjon om voldtekt ikke følger med videre, sier hun.

Provosert av systemet

Den amerikanske jusstudenten Joe Karam ved Universitetet i

Melbourne, er kritisk til universitetenes system for behandling av voldtektssaker. Han er bestemt på at visse saker kun hører hjemme i en normal domstol.

– Seksuelle overgrep er blant de mest seriøse kriminelle handlingene som kan forekomme. At slike saker skal bli tatt opp internt ved universitetene blir helt feil, sier han.

Karam fremholder at ingen kun personer med dommerkompetanse burde ha rett til å dømme en sak om seksuelt overgrep, og at universitetets rykte bør komme i andre rekke.

– Systemet provoserer meg. Universiteter bør ikke håndtere saker der studenter har blitt seksuelt trakassert, og er i en veldig sårbar posisjon. Vi har universiteter for en grunn og vi har poli-

tiet for en grunn, sier han.

Individuelle behov

Yvonne Yu er derimot ikke like skeptisk som Karam. Hun mener det ikke finnes en riktig eller gal fremgangsmåte for et voldtektsoffer, og anser skolens tilbud som et ekstra tilbud mange vil nyte godt av.

– Disse jentene er i en veldig traumatisk og sårbar tilstand og har individuelle behov, sier hun.

Mange av de jentene Yu har møtt velger å la saken bli behandlet på campus fordi de ikke har noen konkrete bevis, og føler seg mer forstått og støttet av universitetet. Yu mener også at studenter vil få tettere og raskere oppfølging på universitetet enn det de ville fått av statlige saksbehandlere.

– Politiet håndterer traumatiske ofre altfor dårlig. De ber gjerne offeret om å repetere voldtekthistorien om og om igjen, noe som kan sette ofrene i en vanskelig situasjon dersom de ikke husker alle detaljene. Jeg forstår at traumatiserte voldtekts ofre vil unngå dette, sier Yu.

«At slike saker skal bli tatt opp internt ved universitetene blir helt feil»

Joe Karam, jusstudent.

anmelderredaktør: **Benedicte Tobiassen**
benedicte.tobiassen@universitas.no 997 74 772

ANMELDELSER

Plater:

Urban visesang

Sasha Siem albumdebuter, men er på ingen måte fersk. Norsk-britiske Siem er utdannet innenfor klassisk musikk og poesi, og har en rekke arbeider i den sjangeren bak seg. Da er det kanskje forståelig at hun søker mot det eksperimentelle med sitt første studioalbum.

Most of the boys er i skjæringspunktet mellom det moderne minimalistiske og det klassisk elegante. Lydbildet er luftig og klangfullt, musikken er billedskapende. Vuggende, filmatiske melodilinjer kontrasterer råde og til tider direkte brutale elementer. Sammen med produsent Valgeir Sigurðsson, mestrer Siem å la musikkens utallige lag komme til sin rett uten at detaljer faller bort.

Siems nære vokal formidler velskrevne tekster. Dessverre tar den musikalske formen oppmerksomheten bort fra poesien som Siem hevder å sette høyt. Men hun vet hva hun gjør; stort

Most of the boys
Av: **Sasha Siem**
Plateselskap: **Blue Plum Records**

sett virker musikk og lyrikk i utmerket symbiose. Albumet har mye til felles med den franske chansontradisjonen, selv om stillheten etter siste spor, «Valentine», er øredøvende deilig.

Kanskje passer *Most of the boys* best på vinyl, spillelistemateriale er det i alle fall ikke. For albumet krever mye av sin lytter. Låtene er korte og varierte, og godt er det. Enkelt står de svakt, som den anmassende «So Polite» eller tittelsporet, som åpner albumet og setter lytteren i den rette stemningen. I sin helhet er derimot *Most of the boys* en genial symfoni med både uro og ro på samme tid. Det er bare å håpe lytteren ikke faller av på veien. Den sjansen tar Siem.

Bjørnar K. Bekkevard
anmeldelser@universitas.no

Asosial støy

Haustr fikk noe som kan minne om et gjennombrudd med *NO* for et par år siden, og er en del av bandkollektivet Black Hole Crew sammen med band som Okkultokrati, Dark Times og Blood Suckers. Felles for dem alle er at de blander en form for svartmetall og pønk, samtidig som de skaper dårlig stemning hvor enn de spiller. Vokalist Vebjørn Gottormsgaard Møllberg bidrar til Haustrs særegne lydbilde, med sin snerrende stemme og sære rulle-r'er. Med Trond Mjøen (Haraball) og Henrik Myrvold (Årabrot) som nye medlemmer, på henholdsvis gitar og bass, er forandringen ferdigstilt. *Bodies* er om mulig enda mørkere og innesluttet enn det *NO* var.

For å beskrive hvordan *Bodies* låter med visuelle virkemidler har Haust valgt å benytte et bilde av TV-støy som coverbilde. Det er nesten vondt å se på – og ørene dine blør etter en halvtime med Haust på full

Bodies
Av: **Haustr**
Plateselskap: **Fysisk Format**

guffe. Utgangspunktet er som alltid en rabiat pønk-hybrid, men de har lagt på enda flere lag med lyd siden sist. Resultatet er at det låter større, voldsommere og mer brutalt enn noen gang.

Blant høydepunktene er platas to siste spor, singelen «Fall» og tittellåta «Bodies». Etter at de har blåst ut av høyttalerne er det bare å nyte et øyeblikks stillhet og tenke over Haustrs illsinte låter om kjønns- og seksualidentitet, tabuer og begjær. Haust vil rive ned alle skillelinjer mellom kunst og kommersialitet, og egentlig alt annet som kommer i deres vei: «Favn om frykten din, favn om seksualiteten din». Med *Bodies* lykkes gutta i å skape musikk som passer perfekt for dem som liker det fælt og dystert.

Petter Brønstad
anmeldelser@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Mandag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Novarkivet
10.00: Das Kapital
10.30: Novamusikk
11.00: A-lista
12.00: Novamusikk
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Lillesalen konsertserie
22.00: Overkill
23.00: Rolige Vibber
23.30: Électronique
00.00: Fri Form Radio

Tirsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Vitenselskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Teknova
11.30: Novamusikk
21.30: Dag for dag

Onsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Tekstbehandlingsprogrammet

11.00: Novamusikk
16.30: Snakker ikke norsk
17.30: Novamusikk
19.00: Kvegpels
20.30: Country Barn
21.00: Spillmatic
22.00: Funkiga Timmen
23.00: Neu

Torsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Nova Noir
12.00: Det Fiktive Selskab
17.00: Ærlig talt

Fredag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Opplysningen 99.3
11.00: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank
13.00: Novamusikk
19.00: Nova Nedstrippa
20.00: Goodshit
21.00: Nova Amor
22.00: Dub Dubhead
23.00: XO Hiphop

Lørdag
01.00: Novanatt
09.00: Best of Frokost
11.00: Novamusikk
16.00: Reservebenken
17.00: Lillesalen konsertserie
18.00: Pils og plater

Søndag
01.00: Novanatt
07.00: Tanketog
12.00: Dokunova
12.30: Klagenemnda
14.00: Du skulle ha vært der
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk
17.30: Novamusikk

Film:

FOTO: FILMWEB

Stemmoderlig om svensker

All den tid *Svenskjævel* er et tematisk overflødigthorn er det en stor synd at den vier mest oppmerksomhet til en dørgende kjedelig og i overkant forutsigbar kjærlighetshistorie.

Mye ligger til rette for at Ronnie Sandahls debutfilm skal gi temaet «svensk i Norge» dets etterlengtede og fortjente kunstneriske oppmerksomhet. Med støtte fra både Svenska Filminstitutet og Norsk filminstitutt, ligger det an til en interkulturell høydare. En fullstendig fengslende Bianca Kronlöf spiller hovedrollen som svenske Dino. Hun har nettopp kommet til Oslo, og vi følger henne på jobb jakt i en by som, sett fra hennes ståsted, er lukket, svett og fremmed. Dino tilbringer hele dager på arbeidsformidlingskontoret, bare for å gå tomhendt hjem til et kollektiv som er akkurat så skittent, har akkurat så mange provisoriske lettvegger og beboerstuet inn på samme soverom, at det blir troverdig.

Når Dinos arbeidsledighet løses ved en au pair-lignende avtale med Steffen (Henrik Rafaelsen), en forsmådd ektemann, hvis kone har vært utro og for tiden jobber utenlands, tas vi bort fra «jobbsvenske»-Oslo, og befinner oss plutselig i en enebolig på Nordstrand. I bytte mot en daglig neve kontanter passer Dino Steffens døtre, vasker huset og involverer seg stadig mer i hans førtiårige «venneparmiddag»-liv. Og det er her det bikker. Fra å nærme seg upløyd kunstnerisk mark, gjør filmen helomvending i retning av et gammelt villniss av et narrativ. I det tafatte forholdet som innledes blir Dino redusert til en generisk «yngre kvinne»,

Svenskjævel
Av: **Ronnie Sandahl (manus og regi)**
Med: **Bianca Kronlöf, Henrik Rafaelsen, Petronella Barker, Kyrre Hellum m.fl.**

kombinert med en massiv førtiårskrise i Steffen. Hvor mye Sandahl enn forsøker å tviholde på Dinos «svensk i Norge»-perspektiv, som jo er det vi innledningsvis blir forledet til å tro at filmen skal dreie seg om, snevres det hele inn til den trettende formelen mann + kvinne = komplisert affære.

Det lille som er igjen av interesse etter at kjærlighetsmisøren har spist opp mesteparten av filmen, begrenser seg til smuler av unødvendige sideplott, hvorav det mest uforståelige er Steffen som er både restauranteier, tidligere tennisstjerne og mislykket forfatter. Det eneste som virkelig funker er Dinos alkoholisme. Den er skildret med en overbevisende troverdighet, som samtidig nikker til partykulturen «jobbsvenskene» blir forbundet med av oss nordmenn.

Det beste vi kan håpe på etter Ronnie Sandahls regidebut er at flere regissører tar hintet og lager en mer rendyrket film om tema. For der *Svenskjævel* får deg til lengte ned til Oslo sentrum, til Dinos kollektiv, hvor «jævlene» faktisk befinner seg, etterlater den oss der vi minst av alt vil være: I et norsk familiedrama på Nordstrand.

Vilde Sagstad Imeland
anmeldelser@universitas.no

Pax (2011)

Med: **Bl. a. Ane Dahl Torp og Kris- toffer Joner**

Hvor: **I stua di**

Når: **Når som helst**

Hans Dalane-Hval, fotosjef i Universitas

Ukas anbefaling

Kalkuner kan fly

Filmen Pax floppet fullstendig da den kom ut og var så dårlig at den utløste en debatt om hvorvidt norsk film var verdt å satse på. Handlingen, som er sentrert rundt en flytur, er blodseriøs og intens. Filmen satser skyhøyt, bokstavelig talt, men svikter på alle nivåer. Nettopp derfor er den også en av de mest underholdene norske fil-

mene som har blitt laget. Gled deg til en film spekket av latterlige replikker, overspill, tilfeldige sexscener og en handling som grenser til det absurde. Pax er en moderne «so bad it's good»-klassiker på linje med Aune Sands *Dis*. Filmen nytes best i selskap med andre.

Utvalgte paroler i 8. marstoget

Hvor: **Eidsvollsplass**

Når: **8. mars kl 14.00**

Julie Kalager, kulturredaktør i Universitas

Ukas advarsel

Som å se på et togkrasj

8. marstoget er av stor betydning både historisk og for samtiden. Men hva er greia med parolene? «Bekjemp pornoindustrien» og «Nei til skjønnhetstyranniet – merk retusjert reklame» kommer til å vaie over oss i Oslos gater. Implikasjonene av disse parolene er som følger: «Bekjemp pornoindustrien» bryter først og fremst med

ytringsfriheten. Dessuten er den underliggende ottarretorikken – all porno er voldtekt – både gammelmodig og feilaktig. «Merk retusjert reklame» er bare skikkelig smålig. Svakheten råder blant norske kvinner dersom vi trenger å bli fortalt at hver eneste pene kvinne vi ser ikke er ekte. Mannsaktivisme virker plutselig fristende.

Bøker:

Featurefest

På Kjøret er en samling reportasjer opprinnelig publisert i Dagens Næringsliv, ført i pen- nen av journalist Eskil Engdal. Det er ikke så mye norsk feature-journalistikk som er god nok til å rettferdiggjøre en utgivelse i bokformat, men denne samlingen er et hederlig unntak.

For med sine skarpe obser- vasjoner, rå humor og lekne språk, har Engdal tilført tek- stene en tidløs verdi. Selv om den tidligste av reportasjene er publisert for snart 20 år siden, føles de aldri utdaterte.

På Kjøret er en eklektisk sam- ling historier, som dekker alt fra en selvmordsskog i Japan og gjengkriminalitet i Brasil, til toppen av vulgær overklas- sedekadens i St. Moritz. Flere av tekstene har et nostalgisk preg, som reportasjen hvis tittel deler navn med boka, der Engdal drar fra det ene guds- forlatte motellet i Albuquer- que til det neste. Der skal han «finne restene av pastellbrak- kene med de glorete senge- teppene og kjenne lukten av tepperens, desinfeksjonsvæske og lav moral.»

Det finnes norske journalister som står bak flere avsløringer enn Engdal, men det finnes ingen som leverer reportasjer av samme litterære kvalitet. Han skriver så godt at selv det mest håpløse premiss kan bli stor journalistikk. Ta for eksempel «Haisommel» hvis handlingsforløp, grunnet uvær og uflaks, kort kan oppsumme- res som en totalt u dramatisk og mislykket fisketur. Ut- gangspunktet er elendig, men resultatet er strålende.

På kjøret

Av: **Eskil Engdal**

Forlag: **Vigmostad Børke**

Siden det ikke finnes noen nye reportasjer i boka, vil Engdals mest trofaste fanskare ha begrenset utbytte av samlin- gen. Men når noen av de beste tekstene til Norges skarpeste feature-penn samles mellom to permer, blir selvfølgelig resultatet bra.

Geir Molnes

geir.molnes@universitas.no

For feit feminismebok

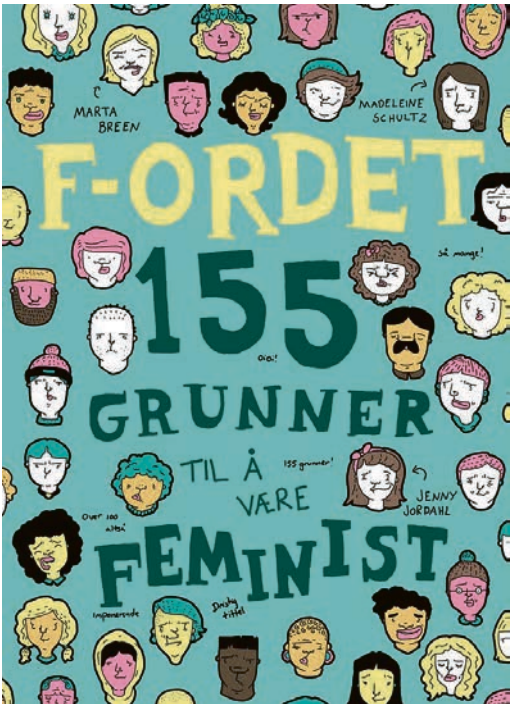
En ny bølge av feminisme hevdes å være på vei, men det er neppe med F-ordet i spissen.

F-ordet hevder å være en selvhjelpsbok. Med god gammeldags propaganda, en dose hat og moralske overbevisninger skal boka hjelpe deg å hente frem din indre femi-

nist. Noe som selvsagt kun fungerer hvis feministen i deg allerede er der. Eksisterer den ikke i utgangspunktet, er det lite denne boka kan gjøre med det.

Ifølge forfatterne skal feminismen virke som et par ekstra sterke briller du kan se samfunnet, utfordringene og løs- ninger litt klarere med. Men er det nødvendig å se *alt*? Det er interes- sant å lese om den feministiske historien på 1–2-3, om kvinner som har kjempet for sine rettigheter og å oppdage nye aspekter ved feminis- men. Men etter 20 sider har man skjønt poenget, resten blir overflø- dig. Bokas godbit, de 155 grunnene til å være feminist, kommer ikke før helt til slutt, og man angrer på at man ikke startet bakerst, for så å droppe resten. Tegneseriene er visuelt kule, men blir for ekstreme og mister humor. Forslaget om at gutter skal bruke penisholder (PH) kunne vært morsomt. Dessverre blir det hele ganske trist.

Boka prøver å synliggjøre van- skeligheten ved å definere ordet feminist, men det blir likevel ikke problematisert godt nok. Etter å ha lest boka virker det enda vanske- liggere å skulle kalle seg feminist. Man må mene noe om det meste, og hate så mye. Unge, usikre feministspirer

Salgstriks: Til tross for at den ser innbydende ut, når *F-ordet* neppe ut til massene.

F-ordet

Av: **Marta Breen, Madeleine Schultz, Jenny Jordahl**

Forlag: **Forlaget Manifest**

virker å være målgruppen for *F-ordet*, som, til tross for å være innbydende og kreativt løst, neppe når ut til massene.

F-ordet gaper for stort, som om femi- nismen skal eie alt av medmenneskelig- het. Det er vanskelig å kortfattet dekke temaer som incest og seksuelt overgrep, og den direkte tilknytningen til femi- nisme blir for vag her. Boka kunne med fordel gjort som en undertrykt kvinne; slanket seg noen kilo og fremhevet sine kvaliteter.

For all del, det er viktig å spre kunn- skapen *F-ordet* byr på, og mange av oss hadde nok hatt godt av å vekke denne indre feministen i oss av og til. Men de gode poengene og interessante aspektene kommer ikke godt nok frem. Boka blir for lik en propagandakampanje til at den kan overbevise en som i utgangspunktet er skeptisk. *F-ordet* ønsker å gjøre noe nytt, men sitter fast i gamle fordommer. Verden trenger fremdeles feminist, men den trenger ikke *F-ordet*.

Maria Terese Kittilsen

maritkit@universitas.no

Kulturkalender

04 ons Musikk

Selvsagt må du på By:Larm. I år har de til og med egen studentbillett. I fjor var det 120 opptredener og artistene kommer fra Norge, Sverige, Danmark (inkludert Færøyene og Grønland), Finland og Island. De håper alle på å være det neste store fra Norden, her har du sjansen til å se dem alle. **Youngstorget og omegn, onsdag-lørdag**

Mystisk: Emilie Nicolas fra By Larm i fjor

08 søn Debatt

Temaet for Universitetet i Oslos feiring av den internasjonale kvinnedagen er i år: *De nye feminismene*. Utgangspunktet for arrangementet vil være oppblomstringen av feministisk engasjement i den norske offentligheten de siste årene. Det spørres blant annet om dagens engasjement viderefører spørsmål og saker fra den tidligere kvinnebevegelsen, eller er temaene og innfallsvinklene annerledes? Etterpå kan du gå i tog fra Eidsvollsplass som starter klokken 14.00. **Gamle festsal på Domus Academica, 11.00–13.30**

10 tir Kunst

++ er et kunstartangement i foajeen på Black Box Teater, etablert våren 2011. Hundre kvadratmeter foajé, med en takhøyde på seks meter og en utømmelig bar skal denne kvelden fylles med billed- kunst, litteratur, video, konserter, dans, fan- ziner, performance og teater. Det blir visuelt, auditivt, taktilt og definitivt stimulerende. **Black box teater, 19.00**

Film

Denne kvelden vises filmatisering av Franz Kafkas berømte roman *Proseszen*, i rekken av adaptasjoner Cinema Neuf viser denne våren. Historien tar oss med til Praha og bankmannen Josef K. En morgen blir han hentet i sitt hjem, men får aldri vite hva han er anklaget for. Proseszen anses som en av det forrige århundrets aller sterkeste verk. Cc: 60,-/40,- **Chateau Neuf, 19.00**

11 ons Debatt

Solbergregjeringen har lagt frem klimameldingen 2015. Er målene oppnåelige og hva bør Norge kjempe for under klimafor- handlingene i Paris? Chateau Neuf inviterer Klima- og miljødepartementet ved politisk rådgiver Jens Frølich Holte (H), Venstre, Miljøpartiet De Grønne, Arbeiderpartiet og Bellona til å ta debatten om regjeringens klimapolitikk er god nok, eller om dagens grønne satsing kun er en dråpe i havet. **Chateau Neuf, 19.00**

Gi oss beskjed om arrangementer på epost: **universitas@universitas.no**

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Hva ler du av?

Alle har bukket under for mannen i gatas trang til konstant underholdning. Bare se på Nationaltheatret: De har en Ole Ivars-Musikal. Dagens ungdom har bare godt av å lære seg at det finnes morsommere ting enn kjønnsorganer. Da jeg studerte på 1800-tallet lo man av ordentlig humor. Nora slo ikke vitser, for vi i borgerskapet forsto humoren i det uhørte i å gå fra sin mann. Haha, Ibsen var en ekte satiriker. Nei, det var andre tider. Nå går ingen i teatret med mindre det er musikk og vitser. Nei, i min barndom, i antikkens Hellas, da var det andre boller. Ingen lo av seksuelle referanser da, nei, da lo vi av ordentlige ting. Som at folk hadde sex med sine mødre, eller at de som *Lysistrata* brukte sin.. ehh... nei, glem henne. Poenget er at alle bør skjerpe seg. Hilsen frøken kulturredaktør Julie (89).

Heller død enn rød

Styreformann i Den konservative studentforening (DFDS), Lars Madsen fortalte i forrige uke at foreninen sliter med å hanke inn de blå Oslostudentene. Problemet skal etter sigende ligge i DFDS-lederens tradisjonsrike røde bukser. Det ligger for mye kultur-arv og historie i de gamle filene, forteller Madsen. – De har gått i arv fra kon-

servativ leder til konservativ leder. De er hundrevis av år gamle. Vi kan rett og slett ikke bytte bukser.

Madsen vil på det sterkeste tilbakevise alle beskyldninger om ideologisk slinger i valsen, og forteller at det er det blå indre som teller.

– Kill a commie for mommie, avslutter studentlederen med et lurt smil om munnen.

Lars Madsens bio: Favorittpolitiker: Thorbjørn «Blå» Isaksen. Favorittforfatter: Edmund Bruke. Favorittblogg: http://lookatmy-fuckingredtrousers.blogspot.com

BI satser på strategierterhet

«BI stiller nye krav til studentene», kunne Inside fortel-

le forrige uke. Handelshøgskolen har i klartekst konkretisert sine kjerneverdier: De skal spørre studentene om ting, og de skal ha en sterk satsing på sine nye intern- og eksterntverdier «international», «impact» og «interaction».

– Jeg har tazzet priv med med John G. Bernander, landets fremste ekspert på visjonsvisualisering og måloppnåelsesstrategisering. Hans råd har virkelig hjulpet oss med å lage en helhetlig strategi hvor vi fokuserer på hvordan våre kjerneverdier kan være både student-interaksjons- og «engelske-ord-som høres-viktige-ut»-orienterte, forteller BI-rektor Inge Jan Hjernsand.

– Hva er det viktigste rådet han ga?

– At det er viktig å være alfabetsorientert. Derfor har vi vi besluttet å være vokallettede i vår kjerneverdiutformingssatsning.

Vi spør

av Boom Lorizzle

Konservativ på sin pung

«Vi spør» har spurt den nå konservative forfatteren Mads Larsen om tilværelsen som studentleder.

Du sier i forrige ukes utgave av Universitas at det er vanskelig å rekruttere studenter til Den konservative studentforening. Tror du det kan ha noe å gjøre med din kontroversielle fortid?

– Hva tenker du på?

For oss som har fulgt din karriere er det tydelig at du har blitt mer konservativ med årene. Er det derfor rekrutteringen av studenter nå er i ferd med å pungere?

– Nei, vi har ikke telt antallet medlemmer på lenge, og for mange tar det gjerne litt tid å skjønne at Høyres studenter er det samme som DKSF.

Ok. Hvorfor er du egentlig så kritisk til kjønnsvortering?

– Det er fordi jeg mener bør være andre kriterier enn kjønn som skal ligge til grunn for hvorvidt man er egnet som leder eller ikke.

Som Høyrestudent vil du vel, som vår konservative kunnskapsminister Røe Isaksen, legge ned studiesteder. Du har vel lagt ned litt av hvert, eller hva, Larsen?

– Jeg skjønner ikke hva du mener? Hva har jeg lagt ned?

Du er vel også godt fornøyd med å være innstilt til Høyres kandidatliste som nummer 69?

Nå er jeg ikke innstilt som nummer 69, jeg er nummer 40.

Har du blitt mer opptatt av hårete mål i som konservativ studentle-

der? Eller, sagt på en annen måte: Vil du fremdeles glattbarbere pengepungen til velferdsstaten?

– Er det det baksida jeg snakker med? Jeg ønsker ikke nødvendigvis å glattbarbere pungen, jeg vil bare gjør den mer tilpasset, slik at den treffer den skal treffe.

Sug på denne, Larsen:

Du har skrevet bestselgeren Pornopung, og nå kaller du deg selv for leder av de konservative studenters forening. Vil du vurdere din misjonnærstilling?

– Nå er det jo litt forskjell på Lars Madsen og Mads Larsen, men jeg skjønner at det kan gå litt fort i svingene for Universitas av og til.

baksiden@universitas.no

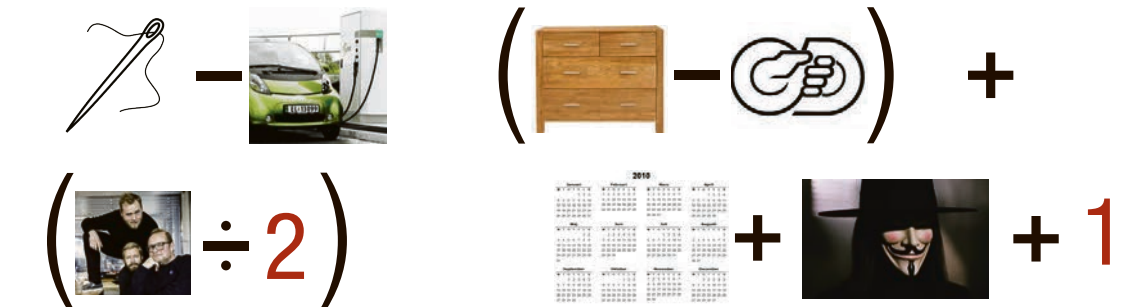
Optipess

av Kristian Nygård

Rebus

av Marthe Olstad

HINT: Selv om vi aldri er helt sikre. Send inn ditt svar til vildesi@universitas.no
FORRIGE UKES LØSNING: «Moralen er: Velg heller trappene». Det skjønte Cecilie Anine Thorsen, grattis!

UniversitasQuiz

av Anders R. Erikstad, Vegard R. Erikstad
Tidligere juniornorgesmestre i quiz

- På det meste så 1.982.000 nordmenn på Falun-VMs avsluttende femmil på søndag. Det er 157.000 mindre enn det mest sette tv-programmet i norgeshistorien, som også var en idrettsbegivenhet. Hvilken begivenhet har rekorden?
- Både skijentene og skigutta vant sine stafetter under VM. Hvor mange VM-stafetter på rad har henholdvis jentene og guttene vunnet?
- Hva var grunnen til at gud i første mosebok gjorde av menneskene fikk forskjellige språk?
- Hvilken film omtales slik av IMDb.com: «Tragedy strikes a married couple on vacation in the Moroccan desert, touching off an interlocking story involving four different families.»? Blant hovedrolleinnhaverne er Brad Pitt, Cate Blanchett og Gael García Bernal.
- Hvilket norsk band, som opprinnelig kalte seg *Daily Planet*, hentet sitt mest kjente navn etter en fisk i Douglas Adams bok *The Hitchhiker's Guide to the Galaxy*?
- Hvem spilte rollen som Batman i filmen *Batman & Robin* fra 1997?
- Hvilken italiensk forfatter ga ut boken *Rosens navn* i 1980?
- Nordmannen Thor Bjørklund (1889–1975) er spesielt kjent for en oppfinnelse. Hvilken?
- Hva var fødenavnet til bokseren Muhammad Ali?
- Hva heter den eneste amerikanske presidenten som har sittet i to ikke-sammenhengende perioder? Han satt fra 1885–1889 og fra 1893–1897

- Norge-Mexico i fotball-VM i 1994 (dette var Norges første VM-kamp for herrer)
- Umberto Eco
- Ostehøvelen
- Cassius Marcellus Clay, Jr.
- Grover Cleveland
- Babel Fish
- Norge-Mexico i fotball-VM i 1994 (dette var Norges første VM-kamp for herrer)
- Umberto Eco
- Ostehøvelen
- Cassius Marcellus Clay, Jr.
- Grover Cleveland
- Babel Fish

UNIVERSITAS **MAGASINET**

FLYKTET TIL EUROPA I EN OPPBLÅSBAR GUMMIBÅT

” Hvis jeg ikke får asyl, kan de slippe meg tilbake i havet. Da kan jeg dø der.

«Samuel»

SOLBERG SPESIAL

«Litt spesielt.» Det sa statsminister Erna Solberg om oppslutningen rundt kampen mot fastlegers reservasjonsrett på 8. mars i fjor. Hun etterlyste i stedet fokus på vold og utdanning. Til ære for Solberg, og i forbindelse med kvinnedagen, retter vi søkelys mot slike tema i månedens magasin.

Vi har fulgt én som har opplevd mye vold, til tross for sin unge alder. «Samuel» er en desperat og papirløs båtflyktning. Han er en av mange unge afrikanere som hvert år ser seg nødt til å ta den dødelige sjøveien over Middelhavet, for å flykte fra krig, sult og fattigdom. Over 3500 omkom på denne strekningen i 2014. Samuel ønsker seg en utdanning og en trygg fremtid. Europa tar ham imot med spark og forakt. Han overlevde i det minste turen over havet – i motsetning til alt for mange andre.

Hva kan gjøres for å bedre situasjonen for slike som Samuel? Utdanning kan løse konflikt

og voldsproblematikk, mener Helga Hernes, månedens portrett. Hun forsker på -og utdanner andre i hvordan man skal inkludere kvinner i fredsbevarende prosesser – en strategi man har funnet ut at forlenger fredstider og minsker voldsbruk. Mest kjent er hun nok som «Nordens likestillingsstrateg», og for sin lange og innbitte kamp for kvinners rettigheter.

Ikke alle takker Hernes for jobben hun har gjort. Den såkalte mannsbevegelsen er en fremvoksende gruppe av frustrerte menn som er lei av at det brukes flere ressurser på å tilrettelegge samfunnet for kvinner sammenlignet med menn. Mannsbevegelsen mener at en konsekvens av likestillingspolitikken er at de har falt fra lasset, er blitt arbeidsløse eller mistet kontakten med barna etter skilsmis-sen. Mange av dem mangler også utdanning.

Det bør være noe i dette magasinet for både Erna Solberg og deg, kjære leser. God 8. mars!

” Det bør være noe i dette magasinet for Erna Solberg.

THEA
STORØY ELNAN
magasinredaktør

HENRIK
EVERTSSON
magasinfotosjef

BOKHYLLA
SOLVEIG HORNE
side 3

PORTRETET
HELGA HERNES
side 4 til 7

FOTOREPORTASJEN
AFRIKANSKE
BÅTFLYKTNINGER
side 8 til 13

PERSPEKTIVET
MANNTRÆT
side 14 og 15

BILDET
KVINNEDAGEN
side 16

M | MAGASINQUIZ: 8. MARS-SPESIAL

tekst VEGARD RØNEID ERIKSTAD OG ANDERS RØNEID ERIKSTAD JUNIORNORGESMESTERE I LAGQUIZ 2013

- De tre Brontë-søstrene var alle kjente forfattere på 1800-tallet. Kan du nevne navnet til to av dem?
- Den største byen i den amerikanske delstaten North Carolina heter det samme som en av Brontë-søstrene. Hva heter byen?
- Hva heter den norske filmregissøren, født i 1940, som er mest kjent for *Hustruer*-trilogien? Hun og Thorvald Stoltenberg har funnet tonen i det siste, og var sammen gjester hos Fredrik Skavlan.
- Hvilken politiker fra Arbeiderpartiet ble i 1993 Norges første kvinnelige stortingspresident?
- Hva heter den sør-afrikanske modellen som toppet bladet *Maxims* Hot 100-liste i 2014?
- Hvilken souldiva var frontfigur for gruppa The Supremes på 1960-tallet? Hun forlot gruppa til fordel for en solokarriere i 1970.
- Hva het den amerikanske flyveren som var første kvinne til å fly alene over Atlanterhavet? Hun forsvant i en antatt flyulykke over Stillehavet i 1937.

MALERI: JOHN OPIE

- Hvilken fransk skuespillerinne mottok en Oscar i 2008 for sin rolle som Édith Piaf i filmen *La Vie en Rose*?

- Hvilke av de nordiske landene (Norge, Sverige, Danmark, Island og Finland) har hatt en kvinnelig statsminister eller president?
- Hvilket sør-europeisk land fikk i februar sin første kvinnelige statsoverhode, da Kolinda Grabar-Kitarovic ble valgt som president?
- Hva heter den brasilianske fotballspilleren, født i 1986, som ble kåret til verdens beste fotballspiller fem ganger på rad fra 2006 til 2010?
- Hvilken jurist, som levde fra 1934 til 2013, var Norges første kvinnelige jusprofessor og første kvinnelige rektor ved Universitetet i Oslo?
- Hva heter det mest kjente verket til den britiske filosofen og forfatteren Mary Wollstonecraft? Det ble gitt ut i 1792 og argumenterer for lik utdanning for menn og kvinner.
- Hvilket land var først ute med å innføre stemmerett for kvinner uten begrensninger, og hvilket av de nordiske landene var først ute?

- OL-bronse i alpint i 1936, 85 NM-gull i tennis, fire NM-gull i håndball, verdensmester og seks verdensrekorder på skøyter og fire deltakelser i Rally Monte Carlo er noen av høydepunktene i denne kvinnens idrettskarriere. Hun fikk Egebergs ærespris i 1936 og regnes som en tidens fremste norske idrettsutøvere. Hvem?
- Dronning Victoria regjerte i 63 år, syv måneder og to dager. Mange av Europas kongefamilier er i slekt med henne. Men hvilket land har en hovedstad som heter Victoria?
- Stiftelsen Kvinneuniversitetet ble grunnlagt av blant andre Berit Ås og Ragnhild Queseth Haarstad i 1983. Hvor i Norge holdt det til?
- Tre av USAs siste fem utenriksministre har vært kvinner. Hvem?
- Hvor i Oslo ligger følgende gater eller plasser: Gina Krogs vei, Fredrikke Qvams gate og Camilla Collets vei?
- Hvilken dronning, fra Rügen i Tyskland var gift med kong Håkon 5. Magnusson? Hun har fått en gate oppkalt etter seg i Oslo.

1. Anne, Charlotte og Emily
2. Charlotte
3. Anja Breien
4. Kirsti Kolle Grøndahl
5. Candice Swanepoel
6. Diana Ross
7. Amelie Earhart

8. Marion Cotillard
9. Norge (Gro Harlem Brundtland og Erna Solberg), Danmark
(Helle Thorning-Schmidt) Island (Vigdís Finnbogadóttir)
og Johanna Sigurdardóttir) og Finland (Tarja Halonen,
Anneli Jäätteenmäki, Mari Kiviniemi)
10. Kroatia

11. Marta Vieira da Silva
12. Lucy Smith
13. A Vindication for the Rights of Women
14. New Zealand (1893) og Finland (1906)
15. Laila Schou Nilsen

16. Seychellene
17. Løten
18. Madeline Albright, Condoleezza Rice og Hillary Rodham
19. Lambertseter, St. Hanshaugen og Uranienborg
20. Dronning Eurymia

HARRY HORNE

MELLOM SAKSDOKUMENTER, RAPPORTER OG ALT ANNET EN MINISTER MÅ LESE, FINNER SOLVEIG HORNE (FRP) RO MED THRILLERE OG KRIM.

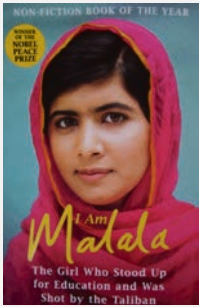
tekst **PETTER FLØTTUM**

SOLVEIG HORNE (46)

- Barne-, likestillings- og inkluderingsminister siden 2013
- Vokste opp i Etne i Sunnhordaland
- Har fagbrev som butikkslakter
- Formann i Rogaland FrP fra 2000 til 2006
- Fast representant på Stortinget fra 2005 til hun ble minister høsten 2013

FOTO: ILJA C. HENDEL

Malala Yousafzai og Christina Lamb
I am Malala (2013)

Selv om jeg leser mest skjønnlitteratur, er det én biografi jeg vil anbefale. Malalas bok gjorde et dypt inntrykk på meg. Den er et viktig bidrag i kampen for å styrke barns, og særlig jenters, rettigheter. Den er dessuten et bidrag i arbeidet med å la barn og unges stemmer bli tydeligere hørt. Da historien om Malala ble kjent, ble jeg grepet av den og bare måtte lese den.

Khaled Hosseini
Drageløperen (på norsk 2006)

Jeg har lest både denne og oppfølgeren *Tusen strålende soler*. Bøkene gir en gripende og ærlig skildring av det afghanske samfunnet, og ikke minst afghanske kvinners rettigheter og situasjon. Dette er sterke bøker som tar tid å fordøye. Etter å ha lest sånn type bøker, må jeg ofte ha en lang pause før jeg kan begynne på en liknende bok igjen. Det var de gode anmeldelsene som ga meg lyst til å lese *Drageløperen*.

Jo Nesbø
Sønnen (2014)

Jeg er Harry Hole-fan, og har lest samtlige av Nesbøs bøker om ham. Interessen begynte da jeg satt i justiskomiteen på Stortinget og var ganske ny i Oslo. Det var spennende at handlingen i bøkene var satt i miljøet jeg arbeidet i, og at jeg kunne følge Harry Holes fotspor rundt omkring i Oslos gater. Men det er viktig å huske på at bøkene må leses i riktig rekkefølge, fra 1 til 10. Til daglig leser jeg veldig mye saksdokumenter, så når jeg finner frem en bok fortrekker jeg noe som får meg til å koble av og som er lett å lese. Det får meg til å tenke på andre ting enn jobb. Jeg velger en god thriller fremfor en dokumentar- eller fagbok.

Harlan Coben
Six years (2013)

Denne thrilleren er perfekt hvis du ønsker å koble av når du reiser, enten på flyet eller når du sitter på en flyplass. Som du skjønner leser jeg mest når jeg har ferie eller sitter på fly. Boka er lettlest og spennende, en skikkelig pageturner. Boka er også utgitt på norsk, men for å trene engelsken min leser jeg ofte bøker på engelsk. Det var søsteren min som anbefalte Harlan Coben første gang. Jeg har lest alle bøkene hans.

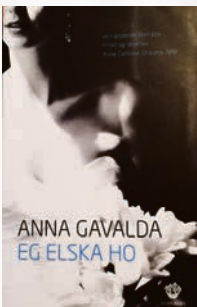

Roy Jacobsen
Vidunderbarn (2009)

Jeg fikk denne boka i gave. Det er en levende og fin oppvekstroman. Den er skrevet i en stil som Jacobsen mestrer så godt. Han klarer å gjøre fortellingen levende, slik at du som leser får følelsen av å være i akkurat den tiden han skriver om. Jacobsen fikk Bokhandlerprisen for *Vidunderbarn* i 2009, akkurat som med *Seierherrene* i 1991. Jeg har flere bøker av forfatteren liggende klar for lesing.

Anna Gevalda
Eg elska ho (2007)

Dette er også en bok jeg fikk anbefalt av min søster. Jeg får stort sett lesetips av kolleger på jobb og av familien min. Anna Gevalda er en fransk forfatter, og boken handler om familierelasjoner, svik og samlivsbrudd. Noe av det hun skriver om kan jeg kjenne meg igjen i, som dette med skilsmisse. Jeg leste boka på nynorsk, og det var en veldig fin opplevelse. Jeg kan også anbefale *Saman er ein mindre aleine*, av samme forfatter.

HELGA HÆRFØREREN

SELV OM DET ER FREDSBEVARENDE PROSESSER HELGA HERNES FØRST OG FREMST JOB-
 BER MED I DAG, ER DET Å MANE KVINNER TIL KAMP HENNES FAVORITTVIRKE.

tekst THEA STORØY ELNAN foto HENRIK EVERTSSON

”Kvinner og menn tar likestillingen for gitt i dag. Så noe fikk vi vel til.

HELGA HERNES (77)

- Akademiker, diplo-
mat og politiker
- En av de mest siterte norske akademikere for sitt verk om den nordiske statsfeminismen (1987)
- Opprinnelig fra Vest-Preussen – tidligere Tyskland, i dag en del av Polen
- Jobber i dag som forsker ved Prio, og er foregangs-kvinne for forskning på kvinner i fredsprosesser

V i ser stadig at krigsherrene deler opp godene seg imellom og ignorerer samfunnets oppbygging. Derfor er det så viktig å få kvinnene inn i fredsforhandlinger. De ser at gjenoppbyggingsprosesser handler om et helt samfunn.»

Helga Hernes snakker av egne erfaringer idet hun viser vei inn i den sterkt opplyste stua ved Vigelandsparken. Hun er lav, men rak i ryggen. Hun ser langt yngre ut enn sine 77 år. En tysk aksent flankerer de velformuerte setningene hennes.

Hun er blitt kalt Norges ledende likestillingsstrateg. Jan Egeland sa i en tale anledning Hernes 70-årsdag, at hun har sivilisert en hel nasjon. Arbeiderpartiets leder, Jonas Gahr Støre, omtaler henne som entreprenøren bak Norges kvinnevennlige stat.

Hernes har brukt et helt liv på å kjempe for kvinners rettigheter og var bare syv år da hun opplevde konflikt for første gang.

Andre verdenskrig drev familien på flukt fra Vest-Preussen, som den gang var en del av Tyskland. Det var for farlig å bli hjemme. Moren hennes dro søskenflokken på fire dit de trodde det var trygt, var innom flere flyktningleirer og ble aldri på samme plass lenge av gangen.

– Det å være gammel nok til å oppleve sammenbruddet av det tredje riket er det mest formative jeg har opplevd.

Krigen tok på, likevel mistet hun bare to ukers skolegang i løpet av hele tiden på flukt. Det er sjeldent man klarer i konflikter i dag.

– Det var alltid et par lærere eller noen eldre mennesker i gruppene vi flyktet med, som kunne undervise barna.

Hernes setter seg ned i sofaen og ser i gulvet. Når vi beveger oss inn på personlig grunn ber den tidligere diplomaten om tenketid til å finne de riktige ordene for å uttrykke seg riktig. Å bo i et land som ble et internasjonalt utskudd, og som var ansvarlig for ekstreme folkemord, var vanskelig.

Da amerikanerne kom, med sunne, røde kinn og sjokolade i jakkelommene, og viste grusomme bilder fra tyske konsentrasjonsleirer, var det få av de voksne som trodde på det.

– Vi barna tok det til oss. Vi utviklet dyp skyldfølelse overfor landet, likevel ble det aldri diskutert verken hjemme, eller i skolen.

Mange år senere er skyldfølelsen fortsatt ikke gjennomdiskutert. Om den fortsatt preger Hernes i dag, er det i hvert fall ikke synlig. Noe hun imidlertid tok med seg fra andre verdenskrig var kamplysten for kvinners rett til deltakelse i fredsprosesser.

– Det er jo ikke på noen måte slik at krig bare er en militær affære. Det angår jo hele samfunnet, og i aller størst grad kvinner.

Det er de som må gjenoppbygge samfunnet etter endt konflikt. I mitt arbeid tenker jeg ofte tilbake på min egen erfaring som flyktning.

Hernes var en av de første i Norge som skrev om hvordan kvinner påvirkes av – og medvirker i post-konfliktprosesser. Mange politiske tiltak kan best utvikles på grunnlag av forskning, mener hun. Ikke bare i utenrikspolitikken, men også i likestillingen.

Stuen er ryddig og ren, på en sånn måte at det ikke virker som om det bare er for anledningen. Flere bøker av Rune Slagstad, vennegaver fra forfatteren selv, står pent stablet i bokhyllen. CD-plater med klassisk musikk står fra gulv til tak.

– Jeg er så glad i lys, jeg tåler ikke at det er mørkt rundt meg. Derfor må jeg ha alle lamper på.

Det er ikke få likestillingsproblemer hun har bidratt til å belyse i løpet av sin karriere som akademiker, politiker og diplomat. Hernes er kanskje mest kjent for en bok hun fikk publisert i 1987, som beskrev de nordiske statenes kvinnevennlige potensiale. Det hun kalte statsfeminisme. Ordet ble raskt et yndet begrep og festet seg i politikkutviklernes vokabular. I dag blir det referert til i en rekke sammenhenger, både som skjellsord og honnørord. Opprinnelig

1. **FOREGANGSKVINNE:** Helga Hernes synes det er bra at så mange damer har kommet seg opp og frem, selv våre kvinnelige ministre. –Men de er nærmest ikke frontfigurer, altså.
2. **BILDE:** Bestefaren til Hernes kjempet i slaget ved Tannenberg i 1914, da prøyserne slåss mot russerne. Han ble tildelt jernkorset for sitt mot, det samme korset Adolf Hitler skulle pryde seg med noen år senere. I Tyskland ble det et symbol på manndom.

”Vi var opp-tatt av å kalle oss sosialister, ikke feminister som bare snakket om underlivet. Men selvfølgelig snakket vi om det også!

betyr statsfeminismen at politikere og byråkrater imøtekommer en folkemobilisering, her kvinnebevegelsen, med å fornye seg selv innenfra. Målet var en kvinnevennlig stat som gjorde det mulig for kvinner å ha et naturlig forhold til sine barn, sitt arbeid, til det offentlige liv og til sine menn.

– Den mest grunnleggende forskjellen mellom mennesker er våre to kjønn. Hvis det å bryte ned ulikhetsbarrierer mellom mennesker er et grunnideal, er det med kjønnsdimensjonen man bør begynne.

Boken hennes formet ikke bare Norge. Den gikk verden rundt og er i dag blant de mest siterte akademiske verkene fra Norge. Til og med FN har hentet inspirasjon fra Hernes, og i *UN Women* har hun heltestatus.

Interessen for kvinneforskningen startet i Norge, men det akademiske grunnlaget fikk hun i USA. Som 19-åring flyttet hun fra Tyskland for å ta statsviterutdanning, helt til doktorgrad. En «meget lærd og meget kjedelig avhandling», i følge henne selv. Lite visste hun om at hun aldri skulle flytte hjem igjen. For det var i USA, ved Johns Hopkins University, at hun traff norske Gudmund Hernes som skulle bli hennes ektemann i ni år.

– Jeg spurte de skandinaviske vennene mine om jeg var progressiv nok til å flytte til et så fremadskridende land som Norge. Da sa de at jeg kom til å bli sørgelig overrasket, og det hadde de rett i.

Norge skulle vise seg å være «forbasket konvensjonelt». Hernes landet i et regntungt Bergen i 1970, da Senterpartiets Per Borten var statsminister og feministbølgen fra USA så vidt hadde truffet landet. Hun var redd. Norge var så lite. Minnene etter andre verdenskrig var fortsatt sterke, og hun lurte lenge på om hun skulle presentere seg som amerikansk eller tysk.

Men hun fikk jobb, først som stipendiat, deretter som førstelektor i sammenlignende politikk ved Universitetet i Bergen. Hun fikk raskt en mentor, og venn, i Norges kanskje mest kjente statsviter, professor Stein Rokkan. Hernes' studenter var ikke like åpenhjertige til å begynne med. De kalte henne en «borgerlig stråkvinne» og var

redde hun skulle belemre dem med statistikk, på oppdrag fra statistikeren hun giftet seg med.

– Da de fant ut at jeg var tysk ble de kjempebegeistret. Habermas og Marx var jo tyske! Men hva med Hitler, da? spurte jeg. Nei, han var historie, sa de.

Hernes måtte tilbringe tiår av sitt liv for å lære seg det norske kvinneidealet om å være «naturlig, kjekk og grei». Det ble uansett en stor lettelse da kvinnebevegelsen skylte innover norskekysten for fullt. Samholdet med kvinnene, alle møtene og utvekslingen av felles erfaringer ble et pustehull.

– Vi kunne prate fritt om det å være kvinne, lese Amalie Skram og Cora Sandel. Vi var opptatt av å kalle oss sosialister, ikke feministe som bare snakket om underlivet. Men selvfølgelig snakket vi om det også!

Kvinneforskningen var ikke anerkjent i academia på det tidspunktet. Men på grunn av fremvoksende kvinnegrupper, og akademikere som Hernes, ble flere kvinner bevilget forskningsmidler. Kvinneforskningen ble et faktum, og en av de viktigste impulsene til nyorientering i samfunnsfagene. Hernes gikk så langt som å bli Norges første kvinnelige professor II i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Hun ble med det et forbilde for andre.

– Det var lett å få igjennom kvinnepolitiske saker på den tiden, kanskje lettere enn det er i dag. Det var absolutt en opprørstid.

Feministiske kampsaker har nemlig ikke vært den eneste kjepphesten for Hernes, selv om det er hennes favoritt. I tillegg til å være akademiker, har hun også vært ambassadør i Sveits og Østerrike, Kongens utsendte i Vatikanet og Slovakia, og i 1988 ble hun spurt av selveste Thorvald Stoltenberg, utenriksministeren, om å bli statssekretær i Utenriksdepartementet. En stor ære, med tanke på krigsgenerasjonen som fortsatt styrte landet, og som hadde sterke fordommer mot tyskere. Hernes har vært forskningsdirektør både ved Norges forskningsråd og Institutt for samfunnsforskning (ISF), leder for forskningsprogrammet CICERO, og seniorforsker

“Det å være gammel nok til å oppleve sammenbruddet av det tredje riket er det mest formative jeg har opplevd.

3. FORTSATT DAMETE: Selv om Hernes' genderteam jobber med alvorlig tematikk, er det alltid god stemning i gruppa. «Vi er like jålete som damer flest, og disse kvinnene har lært det av meg, sier Hernes.

4. DOKUMENTERTE OVERGREP: Inger Skjelsbæk viser hvor hun var på feltarbeid for å kartlegge seksuell vold i Bosnia etter krigen. Voldtektsofrene blir lettere reintegrert i samfunnet om voldtekten sees som et offer soldatene gjør i nasjonens tjeneste.

ved NOVA. I den siste tiden ledet hun Stortingets kontrollutvalg for de hemmelige tjenestene. Til tross for hindringer på veien, har Hernes likevel tatt fatt på de mest mannsdominerte yrkene – alene. Og banet vei for andre.

– Mitt liv har aldri vært en planlagt affære. Jeg har bare grepet alle sjansene. *Karpe Diem*.

Noen dager senere er hun i ferd med å ta farvel med en sveitsisk delegasjon som har vært på besøk ved fredsforskingsinstituttet i Oslo (PRIO). I dag er hun seniorrådgiver her, og forsker på det hun anser som den røde tråden gjennom et langt yrkesliv: kvinners rettigheter. Hernes er formell, men lattermild. Gjester fra fjern og nær kommer ofte hit for å besøke Hernes og hennes kolleger i PRIOs «genderteam».

– Vi lever i en periode der likestillingspolitikken har blitt integrert også i utenrikspolitikken. Det er en revolusjon!, sier Hernes og fører an til møterommet hvor dagens samling med kollegene skal holdes. Hun ler

igjen, og snakker varmt med alle som passerer. I dag skal de diskutere *Equal peace*, et prosjekt med støtte fra Forskningsrådet. Planen er å etablere en global database over seksuelle overgrep gjort i konflikt. Dette er hendelser det fortsatt finnes svært lite dokumentasjon på.

– Det viktigste for oss er å integrere kvinner og deres perspektiver i fredsforhandling. Vi er heldigvis ikke de eneste forskerne som trekker inn kvinneperspektivet lenger.

Tradisjonen for å inkludere kvinner i freds- og konfliktforskning er kort. I dag er det fremdeles få som studerer hvilken innflytelse krig har på kvinner, eller hva kvinner kan bidra med i fredsoppbyggende prosesser. Først var de bare tre kvinner i Norge: Inger Skjelsbæk, Torunn Tryggestad og Hernes selv. I dag er det 12 forskere ved PRIO og flere forskergrupper rundt om i verden. Feltet er særlig fremadstormende i USA.

Av sine kolleger beskrives Hernes både som en daglig vitaminsprøyte og som en vaktbikkje.

– Vi var skikkelig redde for henne i begynnelsen, kledde oss pent og oppførte oss ordentlig. Vi hadde stor respekt for henne, sier Inger Skjelsbæk.

– Hun kaller oss bare for småpikene sine. Vi ser på det som en æresbetegnelse, sier Torunn Tryggestad.

Den 16. februar lanserte statsminister Erna Solberg den nye norske planen for å gjennomføre *sikkerhetsrådsresolusjon 1325*, resolusjonen med mål om å øke kvinners deltakelse og innflytelse i arbeidet med å forebygge, håndtere og løse konflikter. Siden 2006 har damene på PRIO vært UD's arbeidspartnere i arbeidet med 1325.

– Forskning er et av de viktigste midlene for å bedre kvinners situasjon i krig, kanskje spesielt med tanke på seksuell vold, sier Hernes.

Selv om statsfeminisme som begrep skapte en veldig sterk politisk bølge, og gjorde at «mange stakkars menn måtte begynne å vaske opp etter seg selv hjemme», som Hernes sier lett ironisk, er det fortsatt

” Vi lever i en periode der likestillingspolitikken har blitt integrert også i utenrikspolitikken. Det er en revolusjon!

et par ting å kjempe for.

Hernes trekker frem strukturelle hindringer som kjønnssegregering i arbeidslivet, og ulikt lønnsnivå mellom menn og kvinner. Disse grunnleggende endringene koster mye penger så det vil gå lang tid før problemene er løst.

– Jeg syns det fremdeles er meget viktig at folk kan treffe frie valg. Denne friheten er fortsatt klasse- og kjønnsbestemt, og mange kvinner er mer kontrollert av andre enn de burde være. Fortsatt føler kvinner en trussel i bare det å kunne utfolde seg.

På spørsmål om hun tror hun har betydd mye for norske kvinner svarer hun at det vet hun ikke. Men i dag er hun langt i fra alene som kvinne, verken i politikken eller utenrikstjenesten. Dagens feministbevegelse er nok ikke like aggressiv som den en gang var, men det trengs kanskje ikke lenger heller, etter Hernes' bidrag til den kvinnevennlige stat.

– Kvinner og menn tar likestillingen for gitt i dag. Så noe fikk vi vel til. Men troen på at likestillingen er oppnådd er en farlig sovepute.

t.s.elnan@universitas.no

HVER UKE KRYSSES MIDDELHAVET AV BÅTFLYKTNINGER MED
DRØMMER OM EN FREMTID I FORUTSIGBARHET OG VELSTAND.
FOR MANGE ENDER FERDEN I HJEMLØSHET.

FLYTENDE FLUKT

tekst **MATTHIS KLEEB SOLHEIM OG KRISTINA HOLT** foto **MATTHIS KLEEB SOLHEIM**

” Vi visste ikke om vi skulle til Italia, eller om de kom til å henrette oss.

«Samuel», båtflyktning fra Gambia

Dette er ikke noe liv. De behandler oss som dyr.» «Samuel» forteller om politiets brutale kroppsvisiteringer på Sicilias gater. Han er langt hjemmefra. Målet er å komme til Tyskland, få seg en jobb og fullføre skolegangen. Han mangler sisteåret på videregående, og skulle gjerne fått seg en ordentlig utdanning. Men først må han tjene nok til reisen videre.

I over ett år har Samuel, sammen med et tjuetalls unge papirløse migranter fra Vest-Afrika, solgt narkotika til italienere om nettene. Penger mot dop. Mat mot penger. Penger til flukt. Ett gram for fem euro. Å selge hasj er en risikofylt forretning.

Sammen bor de i en nedlagt sementfabrikk like ved strandkanten. Tidligere bodde de i en togvogn, men måtte flytte da politiet en dag satte fyr på vognen.

Når det har blitt for trangt om plassen, har Samuel funnet en ulåst bil som han overnatter i.

I 2014 dro mer enn 200 000 flyktninger på overfylte båter over Middelhavet. De fleste fra krigsherjede land som Somalia, Sudan og Kongo. Fluktrutene på land er blitt stadig vanskeligere å ferdes i. Derfor har en risikofylt båtreise, arrangert av menneskesmuglere, blitt eneste utvei for mange. Det er store beløp å tjene på migrasjon.

Ferden over Middelhavet regnes som en av verdens farligste sjøreiser. Siden årtusenskiftet er mer enn 23 000 mennesker antatt omkommet i forsøket på å nå Europa. Drukning er bare én av mange dødsårsaker. For mange ender både reisen og livet allerede i Saharaørkenens tørke.

Samuel har reist fra Gambia, et land i fattigdom. Planen var å reise til Libya for å jobbe for en onkel. Før han rakk å komme dit ble han kidnappet av arabiske kriminelle. Han tilbrakte fem måneder i fangenskap, før han plutselig fikk tilbudet om en gratis båtreise til Europa.

– **De gjemte** oss nederst i en pickup, kjørte oss inn til byen og ned til havet. Vi visste ikke om vi faktisk skulle til Italia, eller om de kom til å henrette oss.

Sammenleggbare gummibåter ble båret ned til strandkanten i løpet av nattetimene. Nede ved vannet ble båtene pumpet fulle med luft. Disse skulle bære dem over Middelhavet. Før de fikk slippe om bord, ranet menneskesmuglerne dem for alt de hadde av verdier, dokumenter og mat.

Samuels lillebror hadde to år tidligere vært om bord i en liknende båt. Han overlevde ikke. Bølgene ble for store og båten for liten. Ingen om bord kom frem i live. I mellomtiden har Samuel fått en sønn, som han har oppkalt etter sin avdøde bror.

Klokken tre om natten seiler båtene ut mot åpent hav. 132 mann sitter skulder til skulder, våkne hele natten, til lukten av svette og saltvann. Ingen snakker sammen. Bare lyd av bølger og vind. Noen ber en stille bønn. Etter ett døgn i båten blir de omsider reddet av den italienske kystvakten. Da er det minimalt med luft igjen i gummibåten.

Samuel gikk først om bord på kystvaktens fartøy. På land ble alle tildelt et nummer og sjekket for eventuelle sykdommer. I dag er han blant de siste som fortsatt er i Italia. Flesteparten av dem han delte båt og skjebne med, har allerede startet nye liv i fremmede land.

Samuel har ikke fått godkjent asylsøknaden sin, og har allerede anket avslaget. Det kan ta flere måneder å få et nytt svar. I mellomtiden forblir livet en kamp i Sicilias gater.

– Hvis jeg ikke får asyl, vil jeg heller at kystvakten skal ta meg tilbake til stedet der de reddet oss og slippe meg tilbake i havet. Da kan jeg dø der.

magasin@universitas.no

MANNTRAET

ER MANNSBEVEGELSEN BARE EN GJENG SUTRETE MENN,
SOM IKKE VET HVOR GODT DE HAR DET?

tekst **AXEL GEARD NYGAARD**
foto **HAAKON JAMTLI KRISTIANSEN**

Asi at mannen er i krise, har allerede rukket å bli en svært forslitt klisje. Fra Knausgårds problemer med rollen som småbarnsfar, til Harald Eias insisterende prosjekt om å vise fram de biologiske forskjellene mellom menn og kvinner: Vi får stadig servert påstanden om at mannen taper terreng overfor kvinnen – og ikke føler seg tilpass i sin nye, myke rolle. Sist ut var sosiolog og skribent Kjetil Rolness som har argumentert for at kvinner egentlig ikke har det så ille: Feminismen, i hvert fall i Sverige, har løpt løpsk.

Det er tydelig at de inngår i en breiere kamp for mannens sak, men relativt få samfunnsdebattanter vil assosieres med merkelapper som «mannsaktivist» eller «maskulinist».

Maskulinisme og mannsaktivisme er begreper som er befengt med negative assosiasjoner. Og det er kanskje ikke så rart. Flere av de mest profilerte, selverklærte mannsaktivistene er upopulære å bli sammenlignet med.

«Det er hatet mot menn som kommer til uttrykk i seksuallovgivningen og som skaper mannsaktivister som meg», uttalte bloggeren Eivind Berge til Dagbladet i 2012 - da stormen rundt ham sto på som verst.

Berge ble arrestert for å ha framsatt trusler mot politiet. Hans begrunnelse for truslene var at politiet er representanter for «feministstaten». Berge hevdet at «kjønnskrigen er en borgerkrig» der barneporno-, voldeks-, og sextrakaseringslover er våpen som brukes mot menn.

Om alle mannsaktivister var som Berge, hadde det vært lett å avskrive bevegelsen som tåpelig. Men det er viktig å huske at bloggeren er et ekstremt uttrykk for en nyansert bevegelse, som i de fleste tilfeller ikke kan beskrives som ytterliggående.

”I den norske likestillingsdebatten omtales menn ofte som en enhetlig gruppe, og det er kanskje her problemet med å godta en mannsbevegelse ligger.

For den jevne mannsaktivist er møteplassene ofte på nett, som nettstedet reddit.com – der diskusjonsforumet «Men's Rights» har over 100.000 medlemmer. De mest populære innleggene handler om farsrettigheter, seksuell trakassering mot menn, og kanskje mest av alt kritikk av feminisme. I Norge finnes det relativt få dedikerte møteplasser som er mye brukt: Nettsteder

som maskulinist.no virker å ha en begrenset lesermasse, ettersom den oppdateres sjeldent.

Enhver som har scrollet seg ned til kommentarfeltet under en avisartikkel i landets største nettaviser, har erfart hvordan nesten et hvert tema kan styres inn på «feministstaten», «kvinner som hater menn» og lignende diskusjoner. At det finnes et tydelig segment av menn – for de er nesten utelukkende menn – som føler en intens motvilje mot feminismen, er åpenbart.

Kanskje er det nettopp at mannsaktivistene er en bevegelse i negativ forstand – altså at den defineres gjennom hva den er mot, mer enn hva den er for – som gjør at mannsbevegelsens appell er begrenset?

Det mente i hvert fall journalist og debattant Mímir Kristjánsson da han i 2013 skrev at mangelen på et positivt prosjekt var det som gjorde maskulinismen uattraktiv. Han hadde sett seg lei på sutrende, mannlige, norske samfunnsdebattanter som «lengtet bort fra kvinnen, familien og vaginalstaten». Kristjánsson tok til orde for en «Hemingwaysk» maskulinitet, der menn ikke var avhengige av å gjøre kvinner til skurken.

Andre har forsøkt å omdefinere begrepet maskulinist til noe som ikke er synonymt med antifeminisme:

En av de få samfunnstoppene som har erklært seg som maskulinist, er Klassekampens redaktør Bjørgulv Braanen. «Å kalle seg feminist har alltid føltes litt rart, litt uærlig kanskje, litt som å kalle seg svart fordi man er mot etnisk diskriminering», skrev han som en del

av Klassekampens artikkelserie om «Mannen i krise».

Ikke overraskende skapte Braanens erklæring debatt, og han fikk kritikk for å si at «det snakkes om at den moderne mannen er kvinnen underlegen i nesten alt». Marte Michelet mente at påstanden trengte en reality check: «Kvinner er fortsatt underlegne menn i nesten alt, ikke minst på de avgjørende områdene – lønn, eiendom, makt og innflytelse.»

Og det er her debatten ofte grunnstøter. For selv om mange mener det er problemer knyttet til det å være mann i dag, er det likevel menn som topper de positive statistikkene. Å skulle kjempe for mannens rettigheter i en mannsbevegelse, framstår da som å slå inn åpne dører. Betyr det at menn sutrer uten grunn? I mange tilfeller, ja.

På samme tid er det heller ingen tvil om at menn topper mange av de negative statistikkene. Selv om menn tjener mest, er de overrepresentert i fengslene. Menn mister oftest kontakt med barna, selv om de oftere enn kvinner sitter igjen med bilen etter et skilsmisseoppgjør. Menn utgjør flesteparten av selvmordsofre og gjør det dårligere på skolen, samtidig som de er overrepresentert på Stortinget. Hele 23 prosent av alle menn i Norge får ikke barn, mens bare 13 prosent av kvinner er barnløse.

Mange av disse negative statistikkene er fanesaker for mannsbevegelsen. Farsrettigheter, mannlig psykisk helse og anseelsen av maskulinitet som noe negativt tas ofte opp og diskuteres. Dette er helt legitime

problemer som må løftes opp i samfunnsdebatten.

I den norske likestillingsdebatten omtales menn ofte som en enhetlig gruppe, og det er kanskje her problemet med å godta en mannsbevegelse ligger. Argumenter fra mannsaktivister om at menn faller utenfor samfunnet, kontres med argumenter om at menn fortsatt topper maktstatistikker. Ingen av side-

” Den navlebeskuende mannsrolledebatten blant vellykkede hovedstadsmenn, finner lite gjenklang hos menn som virkelig har falt utenfor.

ne tar tilsynelatende inn over seg at det neppe er snakk om de samme mennene.

Samfunnsdebattanter som Kjetil Rolness har sannsynligvis svært lite til felles med «Johnny Nordmann», som bor alene i kjellerleilighet på Skedsmo, og ikke har lyktes med verken jobb eller damer – selv om begge er

middelaldrende, norske menn.

Den navlebeskuende mannsrolledebatten blant vellykkede hovedstadsmenn, finner lite gjenklang hos menn som har falt utenfor. Og de vellykkede mennene vil nødvendigvis bli assosiert med taperne: Mennene nederst på rangstigen har få talsmenn.

I Norge har menn og kvinner på papiret samme rettigheter, selv om dette ikke i praksis betyr at de er likestilte. Da er det viktig å holde tunga rett i munnen når man skal innføre tiltak som skal justere de gjenværende skeivhetene: Tiltak som er rettet mot privilegiene til menn i maktposisjoner, kan slå uheldig ut for det segmentet av mennene som vanskelig kan påstås å ha privilegier i det hele tatt.

I slike tilfeller er det ikke rart at menn som Johnny vil føle seg urettferdig behandlet.

Å skjøne hvor hatet mot feminismen kommer fra – hvor enn malplassert det måtte være – burde derfor ikke være spesielt vanskelig. For hvor urettferdig må det føles å bli fortalt at du er privilegert, samtidig som du hver dag ser at du ikke lykkes? Mennene nederst på rangstigen har i realiteten to valg: Å se etter mangler i seg selv, eller se etter feil i samfunnet.

Da bør det ikke være overraskende at det for mange blir lettere å rette frustrasjonen og sinnet utover, mot en tydelig fiende – feminismen – enn det er å snakke om de reelle problemene.

axelgn@universitas.no

” Youngstorget, 08.03.14. Reservasjons-
retten samlet rekordmange til kamp.

HENRIK EVERTSSON magasinfotosjef